

Mladi za napredek Maribora 2019

36. srečanje

V SOJU ŽAROMETOV

Sociologija

Raziskovalna naloga

Avtor: DEA MEDVED

Mentor: TJAŠA ROJKO, JASMINA GRUBER
Šola: OŠ PREŽIHOVEGA VORANCA MARIBOR

Število točk: 133

Mesto: 6

Priznanje: bronasto

Maribor, februar 2019

Mladi za napredek Maribora 2019

36. srečanje

V SOJU ŽAROMETOV

Sociologija

Raziskovalna naloga

Maribor, februar 2019

KAZALO

POVZETEK.....	5
ZAHVALA	6
1. UVOD.....	7
2. METODOLOGIJA DELA.....	8
3. ČLOVEK, DRUŽBA IN ODNOSI.....	8
4. ODNOSI Z VRSTNIKI.....	10
4. 1 SOCIALNA SPREJETOST.....	10
4. 2 POLOŽAJ UČENCA V RAZREDU	10
4. 3 SOCIOMETRIČNI KLASIFIKACIJSKI SISTEM	10
4. 4 SOCIOMETRIČNA PRILJUBLJENOST IN PRILJUBLJENOST, KI JE ZAZNANA S STRANI VRSTNIKOV.....	11
4. 5 ZAVRNJENI UČENCI.....	11
4. 6 PET SKUPIN SOCIALNIH SPRETNOSTI.....	11
4. 7 MEDVRSTNIŠKI ODNOSI V RAZREDU.....	12
4. 8 PRIJATELJSKI ODNOSI	13
5. SAMOPODOBA	13
5. 1 LJUDJE Z NIZKO SAMOPODOBO	13
5. 2 KAKO DELIMO SAMOPODOBO	14
6. UČNA USPEŠNOST.....	15
6. 1 ODNOSI Z VRSTNIKI IN UČNA USPEŠNOST	15
7. SOCIALNA OMREŽJA IN MLADI	15
8. HUMOR	16
9. EMPIRIČNI DEL	17
9. 1 RAZISKOVALNE METODE	17
9. 2 RAZISKOVALNI VZOREC	17
9. 3 ANALIZA REZULTATOV 1. ANKETNEGA VPRAŠALNIKA	17
9. 4 ANALIZA REZULTATOV 2. ANKETNEGA VPRAŠALNIKA	37
10. DRUŽBENA ODGOVORNOST	43
11. ANALIZA	44
12. SKLEP	46
13. LITERATURA IN VIRI.....	47
14. VIRI SLIK.....	48
15. PRILOGE	49

KAZALO SLIK

Slika 1: Lestvica priljubljenosti.....	9
Slika 2: priljubljenost v razredu	12
Slika 3: Nizka samopodoba.....	13

KAZALO GRAFOV

Graf 1: 2. vprašanje: "Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?"	18
Graf 2: 2. vprašanje: " Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?"	19
Graf 3: 2. vprašanje: "Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?"	20
Graf 4: 2. vprašanje: " Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?"	21
Graf 5: 3. vprašanje: "Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?"	22
Graf 6: 3. vprašanje: "Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?"	22
Graf 7: 3. vprašanje: " Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?"	23
Graf 8: 3. vprašanje: " Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?"	23
Graf 9: 4. vprašanje: " Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš pozitiven odnos?"	24
Graf 10: 4. vprašanje: "Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš pozitiven odnos?"	25
Graf 11: 4. vprašanje: "Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s kateri imaš pozitiven odnos?"	26
Graf 12: 4. vprašanje: "Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s kateri imaš pozitiven odnos?"	27
Graf 13: 5. vprašanje: "Si rada v družbi tistih, ki imajo smisel za humor?"	28
Graf 14: 5. vprašanje: "Si rad/a v družbi tistih, ki imajo smisel za humor?"	28
Graf 15: 5. vprašanje: "Si rad/a v družbi tistih, ki imajo smisel za humor?"	29
Graf 16: 5. vprašanje: "Si rad/a v družbi tistih, ki imajo smisel za humor?"	29
Graf 17: 6. vprašanje: "Meniš, da je smisel za humor pomemben?"	30
Graf 18: 6. vprašanje: "Meniš, da je smisel za humor pomemben?"	30
Graf 19: 6. vprašanje: "Meniš, da je smisel za humor pomemben?"	31
Graf 20: 6. vprašanje: "Meniš, da je smisel za humor pomemben?"	31
Graf 21: 8. vprašanje: "Meniš, da je priljubljen/a učenec/ka uspešen/a tudi na učnem področju?"	33
Graf 22: 8. vprašanje: "Meniš, da je priljubljen/a učenec/ka uspešen/a tudi na učnem področju?"	33
Graf 23: 8. vprašanje: "Meniš, da je priljubljen/a učenec/ka uspešen/a tudi na učnem področju?"	34
Graf 24: 8. vprašanje: "Meniš, da je priljubljen/a učenec/ka uspešen/a tudi na učnem področju?"	34
Graf 25: 9. vprašanje: "Je pomembno, da je družina priljubljenega učenca premožna?"	35
Graf 26: 9. vprašanje: "Je pomembno, da je družina priljubljenega učenca premožna?"	35
Graf 27: 9. vprašanje: "Je pomembno, da je družina priljubljenega učenca premožna?"	36
Graf 28: 9. vprašanje: "Je pomembno, da je družina priljubljenega učenca premožna?"	36
Graf 29: 3. vprašanje: "Ali se rad/a šališ?"	38
Graf 30: 4. vprašanje: "Meniš, da je humor (oz. to da se rad/a šališ) pomemben pri tem, da si v družbi bolje sprejet/a?	38
Graf 31: 5. vprašanje: "Ali uporabljaš socialna omrežja?	38
Graf 32: 6. vprašanje: "Ali veliko časa preživiš na socialnih omrežjih?"	39
Graf 33: 7. vprašanje: "Koliko časa v povprečju na dan?"	39
Graf 34: 8. vprašanje: "Ali redno objavljaš svoje fotografije?"	40

Graf 35: 9. vprašanje: "Ali na družbenih omrežjih redno pišeš drugim?"	40
Graf 36: 10. vprašanje: "Za kakšne zapise predvsem gre?.....	40
Graf 37: 12. vprašanje: "Je biti priljubljen dobro?"	41
Graf 38: 14. vprašanje: "Meniš, da biti priljubljen prinaša tudi slabosti?"	42

POVZETEK

Priljubljenost, biti priljubljen, popularen, zaželen v družbi. To so želje marsikaterega najstnika. A kaj je tisto, zaradi česar je mladostnik zaželen v družbi? So med fanti priljubljena lepa dekleta in med dekleti lepi fantje? Ali imajo tako fantje kot dekleta raje v družbi tiste, ki se ukvarjajo z isto dejavnostjo, ki so aktivni na družbenih omrežjih, ki poznajo veliko otrok? Morda pa imajo radi tiste s smislom za humor. Kakšen je torej recept?

Odločila sem se, da bom v raziskovalni nalogi poskušala ugotoviti, zakaj imajo najstniki tako močno željo po "popularnosti". Dandanes je to velik problem, saj je med mladimi prisotna nenehna želja, potreba po dokazovanju, iz tega pa izhajajo prepiri, pomanjkanje samozavesti, skrhani odnosi. Moj cilj je, da ugotovim, kaj mladostniki pridobijo s tem, če so popularni in kakšne so lahko posledice nesprejetosti, odrinjenosti.

Za raziskovalno metodo bom uporabila opazovanje skupine učencev, izdelala bom anketni vprašalnik in izvedla anketo, s katero bom skušala ugotoviti, kako moji vrstniki gledajo na priljubljenost in nepriljubljenost v šoli. Vse to bom raziskala z anketami v 3. triadi.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentoricama za usmerjanje pri nastajanju moje prve raziskovalne naloge. Zahvaljujem se tudi učencem, ki so sodelovali pri reševanju ankete in s tem pomagali, da sem prišla do ključnih spoznanj.

1. UVOD

Priljubljenost. Zakaj so nekateri priljubljeni in nekateri ne? To je vprašanje, o katerem razmišljam že nekaj časa. Zanimalo me je, ali tudi drugi učenci na moji šoli vidijo enake priljubljene učence kot jaz, ali so jim pomembne enake vrednote pri učencih kot meni. Zagotovo se v vsakem razredu in na splošno v družbi vedno najde nekdo, ki izstopa tako, da ga imajo vsi radi oz. da so vsi radi v njegovi družbi. V raziskovalni nalogi me je zanimalo, ali so priljubljeni učenci tudi na naši šoli, kakšni so, katere lastnosti imajo, kaj je tisto, kar jih bogati in v čem se razlikujejo od ostalih.

Največkrat predvidevamo, da imajo bolj priljubljene osebe več prijateljev in so tudi srečnejše. Bolj priljubljene osebe so v večini zgovornejše, družabnejše, imajo več znancev in so opazne.

1. 1 CILJI RAZISKOVALNE NALOGE

1. Ugotoviti, kaj vpliva na priljubljenost oz. zakaj je nekdo priljubljen.
2. Ugotoviti, ali ima učni uspeh vpliv na priljubljenost.
3. Ugotoviti, kako je priljubljenost povezana s samopodobo.
4. Ugotoviti, ali aktivnost na socialnih omrežjih vpliva na priljubljenost.

1. 2 HIPOTEZE

Hipoteza 1: Učenci so radi v družbi tistih, ki imajo smisel za humor.

Hipoteza 2: Priljubljeni učenci so učno uspešni.

Hipoteza 3: Priljubljeni učenci so pogosto uspešni na športnem področju.

Hipoteza 4: Dober socialni položaj ne vpliva na priljubljenost učenca.

Hipoteza 5: Priljubljene učence bogatijo pozitivne vrednote.

2. METODOLOGIJA DELA

Raziskovalno nalogo sem razdelila na teoretični in raziskovalni del. Pri raziskovanju sem uporabila različne metode dela.

V teoretičnem delu sem najprej s pomočjo spletnih virov in literature opredelila vrstniške odnose, samopodobo, učno uspešnost, socialna omrežja in humor. Podatke sem pridobila z zbiranjem člankov in raziskav na spletu in s selekcioniranjem.

Nato sem se lotila načrta raziskave. Izdelala sem anketni vprašalnik, v katerega so bila zajeta vprašanja zaprtega in delno odprtega tipa. Raziskava temelji na dveh vzorcih. Prvi vzorec predstavlja 92 učencev, starih od 12 do 15 let. Drugi vzorec pa 8 otrok, ki so bili s strani vrstnikov prepoznani kot priljubljeni.

Zbiranje podatkov je potekalo v decembru leta 2018 in v januarju 2019. Anketiranje je bilo anonimno.

Anketne vprašalnike sem analizirala in jih kvantitativno ovrednotila in pojasnila s pomočjo grafičnega prikaza.

Pri analizi podatkov sem uporabila tudi metodo primerjave in pri zaključku sintezo.

3. ČLOVEK, DRUŽBA IN ODNOSI

Besedo družba uporabljamo, kadar govorimo o medsebojni povezanosti večjega ali manjšega števila ljudi, o odnosih, o delovanju, ki je usmerjeno k drugim ljudem. Beseda družba je torej celota medosebnih odnosov, med katere sodijo tudi prijateljstvo, ljubezen, odnosi v družini ter odnosi med vrstniki.

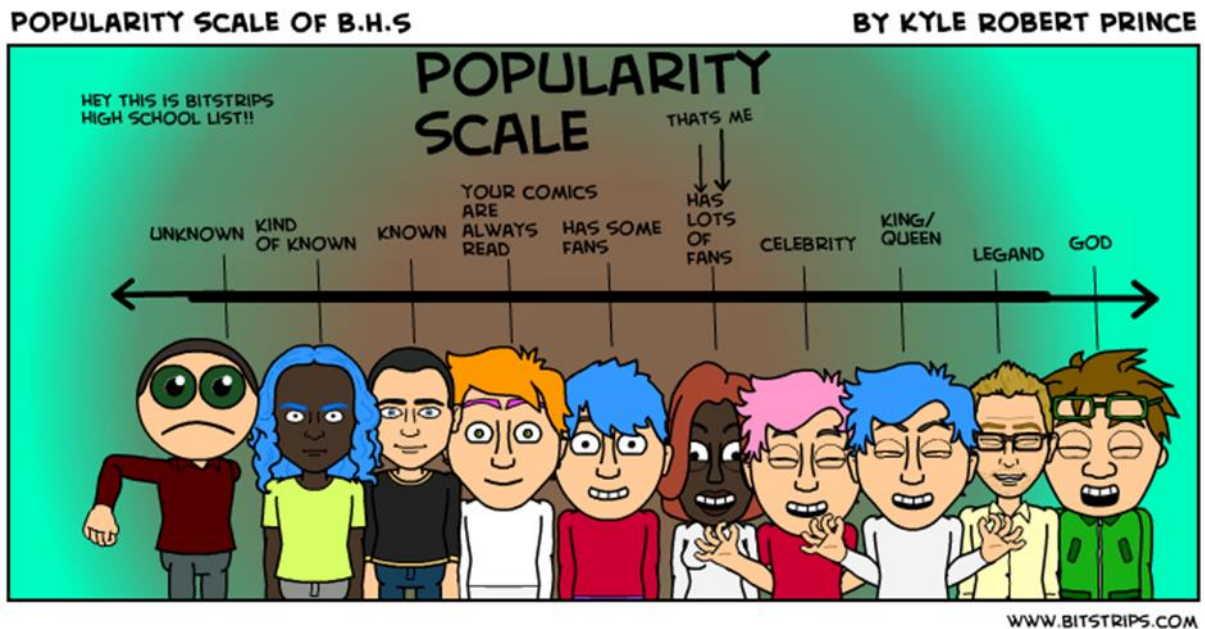
Človek se v družbi nenehno osebno razvija. Na razvoj njegove osebnosti vplivajo različni dejavniki, največji pomen ima socialno okolje. Prvi in najpomembnejši dejavnik socialnega okolja je mati, drugi družina, tretji so vrstniki in šola, četrti družba, v kateri živi (<http://www.mizs.gov.si>).

Šola je po mnenju Katje Košir prostor, kjer se učenci učimo socialnega vedenja, učimo se o odnosih, ki pa so pomemben dejavnik počutja v šoli. Vsak posameznik med nami ima zagotovo potrebo po povezanosti, potrebo po doživljanju sebe kot vrednega, spoštovanega. V šolskem okolju lahko učenci to potrebo tudi zadovoljujemo. Odnosi z vrstniki so za nas mlade osrednjega pomena. Učenci se pogovarjamo o tem, koga maramo in koga ne, skrbi nas, kaj si bodo drugi mislili o nas, izogibamo se situacij, kjer bi bili deležni posmehovanja in zbadanja (<http://www.ljudmila.org>).

V času, v katerem živimo, veliko ljudi potrebuje potrditev, želi biti priljubljenih, želi narediti vtis na druge. Predvsem mladi želimo biti dobro sprejeti s strani naših vrstnikov. Pomembno nam je, kako le-ti gledajo na nas. Priljubljenost predstavlja eno izmed ključnih tem, prav želja po socialni sprejetosti predstavlja motiv za številna (primerna in neprimerna) dejanja.

Besedo priljubljen si vsak posameznik predstavlja na svoj način. Ponavadi priljubljeni odstopajo od večine, vendar ne v vseh primerih. Priljubljenost je pravzaprav del odnosov, ki jih mladostniki med seboj gojimo in imajo za nas ključni pomen.

SSKJ definira priljubljenost kot lastnost, značilnost priljubljenega. Priljubljen pa je tisti, ki je splošno znan, kdor uživa zaupanje in naklonjenost (SSKJ. (b.d.). 3. 1. 2019).

Slika 1: Lestvica priljubljenosti

3.1 POTREBA PO DOKAZOVANJU, POTRJEVANJU

Večina ljudi se ne počuti popolnoma sprejeto od svojih staršev med odraščanjem. Na vsakem koraku iščemo potrditev, a ne samo s strani staršev, temveč tudi s strani svojih vrstnikov, prijateljev, učiteljev.

Ljudje, ki se niso dobili dovolj potrditev ali jih niso prepoznali, težko izražajo svoje mnenje, saj mislijo, da je napačno. Izjemno pomembno jim je, kaj si misli sleherni posameznik.

Umikajo se v ozadje, opazujejo, kaj je moderno, popularno. Stalno mislijo, da če bodo kaj narobe rekli, jih bo ves svet zasovražil, zato ponavadi niso tako aktivni, ampak se umaknejo in izolirajo od ostalih. Ujeti so v želji po ugajanju in dokazovanju. Na vprašanja se bojijo odgovoriti po resnici, saj mislijo, da odgovor drugim ne bo všeč. Ko odrastejo, se sčasoma to spreminja, niso več tako nesigurni, vendar pa vseeno ostajajo v dvomih. Še vedno se želijo dokazovati drugim in iščejo njihove potrditve. Ne glede na katero stopnico življenja stopijo, potreba po dokazovanju ostaja. Toda zakaj? Ljudje imamo različne okuse in različna mnenja, tako da ni nikoli mogoče doseči absolutnega odobravanja.

Četudi delujejo zelo samozavestno in izgledajo popolni navzven, lahko v resnici resno dvomijo vase in s takim obnašanjem le iščejo potrditev ostalih, ker si sami tega ne morejo dati (<https://medium.com>).

4. ODNOSI Z VRSTNIKI

4.1 SOCIALNA SPREJETOST

Socialna sprejetost je pogosto produkt socialnih veščin kompetentnosti učenca. Pri vrstniški sprejetosti gre za tista vedenja otrok in mladostnikov, ki jih posameznikovi vrstniki sprejmejo.

4.2 POLOŽAJ UČENCA V RAZREDU

Učenec v razredu razvija različne odnose. Razvijanje odnosov je odvisno od stopnje socialne sprejetost, ki je v veliki meri odvisna od posameznikove socialne kompetentnosti, ki vključuje prilagojeno vedenje in socialne spretnosti. Kvalitetno navezovanje stikov se odraža v socialni sprejetosti, ki jo lahko poimenujemo tudi kot izid posameznikovih socialnih spretnosti. Gre za dvosmerni proces, pri katerem so socialne spretnosti pogoj za socialno sprejetost. Taka uporaba socialnih spretnosti pripomore k socialni sprejetosti. Socialne spretnosti predstavljajo zelo pomemben del socialne kompetentnosti in posledično vplivajo na socialno sprejetost (<https://dk.um.si>).

Učenci začnejo v razredu oblikovati skupine načrtno. To pomeni, da jih oblikujejo glede na skupne značilnosti in cilje. Učenci pazijo tudi na velikost skupine. Interakcije med skupinami potekajo, ko so v šoli, ko v šolo prihajajo in odhajajo. Različni avtorji so tudi ugotovili, da so razlike v interakciji med dečki in deklicami. Dečki oblikujejo večje socialne skupine, deklice pa manjše in obenem so deklice v prostem času bolj v interakciji preko telefona. Te skupine so za njih pomemben člen za razvoj socialnih spretnosti. Učenci tudi ocenjujejo drug drugega in se med seboj primerjajo. Značilno je, da želijo biti učenci v ospredju, močno si želijo biti priljubljeni in prevzeti nadzor znotraj skupine (Prav tam).

4.3 SOCIOMETRIČNI KLASIFIKACIJSKI SISTEM

Različni psihologi delijo ljudi na različne tipe osebnosti. Pri najpogosteje uporabljeni klasifikaciji so psihologi uvrstili ljudi v pet sociometričnih skupin:

- priljubljeni učenci ("popular") - pripravljene pomagati, spoštujejo avtoriteto in pravila vrstniške skupine,

- zavrjnjeni učenci ("rejected") - najbolj rizična skupina za kasnejše prilagajanje,
- kontroverzni učenci ("controversial") - moteči, agresivni, vendar imajo določene vodstvene sposobnosti in socialne spretnosti,
- prezrti učenci ("neglected") - pogosto manj agresivni, le v malo čem se razlikujejo od priljubljenih in povprečnih učencev,
- povprečni učenci ("average") - predstavljajo standard za primerjavo; relativno neoprijemljivi vzorci vedenja služijo kot osnova za primerjanje članov drugih sociometričnih skupin.

Analize kažejo, da se učenci v skupine združujejo glede na sociometrični položaj v razredu. V skupine se združujejo npr. zavrjnjeni učenci, v druge pa priljubljeni učenci itd.

4. 4 SOCIOMETRIČNA PRILJUBLJENOST IN PRILJUBLJENOST, KI JE ZAZNANA S STRANI VRSTNIKOV

V zadnjem času rezultati nekaterih raziskav kažejo, da učenci priljubljenost dojemajo drugače. Potrebno je razlikovati med dvema tipoma priljubljenih učencev:

- sociometrično priljubljeni učenci, ki jih sprejema veliko vrstnikov, malo ali nobeden pa jih zavrača;
- učenci, ki jih vrstniki opisujejo kot priljubljene, toda niso nujno uvrščeni v skupino priljubljenih učencev; pogosto so to kontroverzni učenci.

4. 5 ZAVRNJENI UČENCI

Zavrjnjeni učenci predstavljajo najbolj rizično skupino. Večina zavrjnjenih učencev kaže vsaj enega od naslednjih znakov:

- nizka stopnja prosocialnega vedenja,
- visoka stopnja agresivnega/motečega vedenja
- visoka stopnja brezbriznega/nezrelega vedenja,
- visoka stopnja socialnega umika.

Opozoriti je treba, da vzrok za zavrjnjenost ni vedno v učenčevem vedenju, temveč to pozicijo ojačujejo vrstniki (Pečjak in Košir, 2002).

Več raziskav je dokazalo, da so zavrjnjeni učenci pogosto agresivnejši, vendar agresija izhaja iz njih kot obrambna reakcija ob doživljanju jeze (<http://www.anthropos.si>).

4. 6 PET SKUPIN SOCIALNIH SPRETNOSTI

Poznamo pet skupin veččin:

- **veščine v odnosih z vrstniki** (vključuje spretnosti in vedenja, kot so: imeti občutek za humor, zlahka sklepati prijateljstva, biti empatičen, se zavzeti za drugega, sodelovati v pogovoru, nuditi vrstnikom podporo, pomoč, jih pohvaliti, povabiti v interakcijo),

- **veščine samouravnavanja vedenja** (vključuje posameznikovo zmožnost ostati miren, ko nastopijo težave, slediti pravilom, kontrolirati impulze, sprejeti postavljene meje in kompromise, dobro prenesti kritiko, sodelovati z drugimi v različnih okoliščinah in se ustrezno odzvati na zasmehovanje),
- **učne-samoregulacijske veščine** (kažejo se kot posameznikova sposobnost, da zaprosi za pomoč, ko jo potrebuje, se ne odzove na motnje s strani vrstnikov, ustrezno izkoristi prosti čas, je dobro organiziran, naloge opravi kvalitetno, samostojno izpelje naloge),
- **sodelovalne veščine** (kažejo se v posameznikovi sposobnosti slediti pravilom, navodilom, ustrezno uporabiti čas, deliti z drugimi pripomočke, lastnino, dokončati naloge in se ustrezno odzvati na konstruktivno kritiko) in
- **asertivnost** (z njo označujemo veščine, ki se kažejo v posameznikovi prizadevnosti pri pogovoru z drugimi, povabilu k igri, sprejemanju pohval, samozaupanju, v predstavitvi novim ljudem, ustrezni vključitvi v aktivnost, skupino).

Priljubljeni ima pogosto vse te veščine (Košir, 2013).

4. 7 MEDVRSTNIŠKI ODNOSI V RAZREDU

Učenci v šoli oblikujejo različne vrste odnosov ob srečevanju z vrstniki. Preko teh odnosov imajo vrstniki pomemben vpliv na posameznike (na njihovo vedenje, stališča) še zlasti v obdobju mladostništva.

Raziskave so pokazale, da se moteča in asocialna vedenja povezujejo z zavrnjenostjo, prosocialna vedenja pa s sprejetostjo.

Glede na naravo interakcij med učenci so v razredu trije tipi odnosov:

- prijateljstvo,
- socialna sprejetost/zavrnjenost,
- medvrstniško nasilje.

Raziskovalci poudarjajo, da socialna sprejetost posameznika v razredu ne pomeni, da ima ta urejene prijateljske odnose.

Pri učencih, ki so s strani vrstnikov zavrnjeni, pa ni nujno, da učenec nima zadovoljivih prijateljskih odnosov.

Odnos med sprejeto in zavrnjeno skupino je še slabo raziskan.

Slika 2: priljubljenost v razredu

4. 8 PRIJATELJSKI ODNOSI

Prijatelji so pomembni, še posebej v šoli, ker tam preživimo kar pet dni na teden. Če posameznik nima dobro razvitih socialnih veščin, težje sklepa prijateljstva, zato je dobro, če pri učencih učitelji razvijajo njihove socialne veščine. Socialne veščine so tiste, ki učencem omogočajo bolj učinkovito funkcioniranje. Slabše razvite veščine so eden od dejavnikov neugodnih izidov - socialnih (nesprejetosti, prezrtosti, zavrnjenosti) kot tudi učnih (Pekljaj, Pečjak, 2015).

5. SAMOPODOBA

Samopodoba je celota stališč, predstav, lastnosti, potez, mnenj in drugih psihičnih vsebin, ki jih človek pripisuje samemu sebi. Je ena izmed temeljnih osebnostnih področij, ki se postopno oblikuje že od otroštva ter se spreminja in razvija celo življenje. Z drugimi besedami je samopodoba posameznikovo doživljanje samega sebe.

Samopodoba je zelo povezana z našim obnašanjem. Svetu se predstavljamo v skladu s tem, kakšen človek mislimo in verjamemo, da smo. Če imamo sebe za odprto osebo, bomo v družbi veliko govorili. Če smo pa prepričani, da smo bolj mirni in tihi, bomo v družbi govorjenje prepustili drugim in samo poslušali (<https://sl.wikipedia.org>).

Slika 3: Nizka samopodoba

5. 1 LJUDJE Z NIZKO SAMOPODOBO

Nizka samopodoba pravzaprav pomeni pomanjkanje notranje izpolnitve. Pokazatelji nizke samopodobe so:

- **radi opravljajo** (ker jim to daje zadovoljstvo, v sebi so namreč prazni; *samozavestni ljudje pa ne govorijo o napakah drugih, temveč o svojih idealih*);
- **radi kritizirajo** (*kdor je vsaj malo notranje izpolnjen, spoštuje druge, je do njih spoštljiv in ljubeč*);

- **so naduti**; zelo si prizadevajo prepričati druge, kaj so dosegli, kako pomembni in uspešni so. *Samozavestni ljudje pa so skromni, ker jim ni treba delati vtisa na druge z domišljavostjo,*
- **jemljejo si zasluge za to, česar niso storili, krivijo druge za tisto, kar so naredili** (iščejo izgovore in krivijo druge za njihove navidezne pomanjkljivosti. *Samozavestni človek pa ne krivi drugih, ne išče izgovorov, prevzema odgovornost za to, kar je storil, ter si prizadeva, da bi se izboljšal.*);
- **odvisni so od tega, da jih drugi cenijo, priznavajo**, samozavestni pa so pripravljeni govoriti resnico in pravilno ravnati, tudi če ostali tega ne odobravajo;
- **drugim so zlahka nevoščljivi za uspeh** (to pomeni, da so notranje prazni, imajo občutek, da niso nič vredni. *Kdor zares zaupa vase, želi vsem dobro, ni mu pomemben ugled, temveč značaj. Večjo pozornost namenja drugim.* (<https://www.sensa.si>).

5. 2 KAKO DELIMO SAMOPODOBO

Samopodobo delimo na samozavest in samospoštovanje.

Samozavest je povezana z zmožnostjo posameznikovega soočanja z življenjskimi izzivi. Je tisti občutek, ki nas preplavi, kadar se dobro odrežemo, smo zadovoljni sami s sabo in sigurni v to, kar smo in kar počnemo, ko vemo, da stvari znamo in zmoremo. Največ dosežejo tisti, ki imajo na voljo velike količine samozavesti in energije, poleg tega so odprti, družabni, srečni in dobre volje. Prava samozavest ne temelji na uspehih oz. dosežkih, temveč na izpolnitvi naše vloge, našega jaza in tega, kar predstavljamo sebi, svoji družini in okolici. Ljudje s samozavestjo so v šoli bolj priljubljeni, ker znajo izbrati prave besede v pogovoru, so zanimivi, ponavadi imajo smisel za humor. Pri govornih nastopih, testih, spraševanjih so bolj uspešni, saj verjamejo vase (<http://www.brstpsihologija.si>).

Samospoštovanje pomeni, da človek sam sebe v celoti sprejema takšnega, kot je in ima občutek, da je vreden uspeha in spoštovanja s strani drugih in sebe. O tem, kaj je samospoštovanje, ni popolnega soglasja, obstajata dve mnenji, ki najbolj prevladujeta:

- samospoštovanje je primarno čustveni odziv oziroma občutek o samem sebi, ki je bolj ali manj pozitiven;
- drugič je samospoštovanje skupek sodb o posamezniku, ki se izraža prek intelektualne kompetence, socialne spretnosti, zunanjega videza itd.

Natančneje bi lahko samospoštovanje definirali kot mnenje, ki ga imamo o sebi.

Samospoštovanje temelji na:

- naši neodvisnosti in samostojnosti,
- delu, ki ga opravljamo,
- naših dosežkih,
- našemu mestu v razredu,
- socialnemu položaju,

- kako vzpostavljamo stike z drugimi,
- naših prednostih in slabostih.

(<http://www.viva.si>)

Na samospoštovanje najstnikov vplivajo telesne in hormonske spremembe, predvsem pa zunanji videz in kako ga posameznik doživlja. Mladostniki, ki imajo v življenju zastavljene cilje, imajo večinoma manj težav s samospoštovanjem. Enako velja za tiste, ki imajo razumevajoče in ljubeče družine ter prave prijatelje.

Ko otrok odrašča, se njegovo samospoštovanje spreminja in prilagaja, niha, na kar vplivajo njihove nove zaznave in izkušnje (<https://www.mestomladih.si>).

6. UČNA USPEŠNOST

6.1 ODNOSI Z VRSTNIKI IN UČNA USPEŠNOST

Rezultati raziskav kažejo, da so priljubljeni učenci običajno tudi uspešni ter da imajo zavrtnjeni učenci učne težave. Je pa res, da je potrebno upoštevati tudi starost otrok. Raziskave so pokazale, da se s starostjo učencev spreminjajo dejavniki, zaradi katerih vrstniki ene bolj, druge manj sprejemajo ali jih celo zavračajo. Med spremenljivimi dejavniki je tudi učna uspešnost, saj je v pri mlajših otrocih bolj povezana s priljubljenostjo kot v obdobju mladostništva (Peklaj, Pečjak, 2015).

7. SOCIALNA OMREŽJA IN MLADI

Otroci in mladi v zadnjem času zelo intenzivno uporabljajo internet, najraje imajo socialna omrežja.

Internet je računalniško omrežje, ki medsebojno povezuje veliko število omrežij. V današnjem času internet zaradi številnih možnosti uporabe in novih storitev uporablja vse večje število posameznikov. Internet pomeni tudi stik z drugimi ljudmi in obliko preživljanja prostega časa (<http://www.mizs.gov.si>).

Slovenski najstniki uporabljajo enaka družabna omrežja in aplikacije, kot jih uporabljajo mladi drugod v Evropi. Največ najstnikov uporablja Youtube, Gmail, Snapchat, Instagram in Facebook Messenger. Tudi Viber je zelo priljubljen, vendar v določenih okoljih med starejšimi najstniki njegova uporaba nekoliko upada. Največ najstnikov uporablja Youtube in Gmail. Na Youtube gledajo videoposnetke (vloge, koncerte, nastope, poslušajo glasbo), Gmail pa imajo večinoma zaradi prijav na različne storitve. Snapchat pa je zagotovo najbolj razširjena aplikacija.

In kaj mladi sploh počenjamo na spletnih socialnih omrežjih? Lobetova pravi, da si mladi najraje ogledujemo fotografije in drugim na ogled postavimo svoje, da so na tekočem, kaj počnemo in da jim tudi sami pokažemo svoje početje. Avtorica je mnenja, da bolj kot pišemo, z izjemo 15- do 17-letnikov, mladi precej raje prebiramo, kar so zapisali drugi. Povprečno ima vsak posameznik v socialnih omrežjih 250 prijateljev - številka je precej nižja pri najmlajših in s starostjo narašča.

Ena od ugotovitev študij pravi, da je razlog za pogosto objavljanje fotografij na družabna omrežja prav 'potreba po pozornosti in potrjevanju'. Ljudje, ki to objavljajo enostavno hrepenijo po pozornosti drugih (<https://www.cosmopolitan.si>).

8. HUMOR

Ena najbolj zaželenih in cenjenih lastnosti je zagotovo humor. Beseda humor po SSKJ-ju pomeni sposobnost za duhovito, šaljivo prikazovanje česa. Oseba, ki ima smisel za humor, je nadvse priljubljena v vsaki družbi. Še ena družbena moč duhovitih ljudi je, da se v njihovi družbi težko dolgočasimo, temveč na spodbuja, da smo spontani (<http://bos.zrc-sazu.si>).

Zelo duhoviti ljudje v družbi velikokrat zavzamejo vlogo zabavljaka. V življenju je veliko situacij, v katerih nam duhovit odnos do sebe, do drugih in sveta lahko precej pomaga. Številni mislijo, da je duhovitost prirojena, a je to pravzaprav sposobnost, ki se jo učimo in jo razvijamo že od otroštva naprej. Če lahko otrok sanjari, se igra z duševnimi podobami, bo krenil proti duhovitosti, ko dojamemo, da njegove domislice zabavajo druge ljudi. Če od otroka ves čas zahtevamo resnost, potem mu zmanjšujemo možnosti, da bi razvijal svojo duhovitost (<https://www.casnik.si>).

Smešni ljudje so poleg tega, da so pametni, tudi prijetna družba. Dober smisel za humor je povezan tudi z višjo stopnjo čustvene inteligence. V mnogih raziskavah so prišli do zaključka, da so ljudje z dobrim smislom za humor bolj privlačni in da je duhovitost pri večini visoko na seznamu najpomembnejših lastnosti pri tudi pri partnerju. Humor pa vpliva na povišanje samozavesti, sposobnosti ter na čustveno počutje človeka.

Strokovnjaki za smeh priporočajo vsakodnevni smeh tudi zaradi izboljšanja socialnih veščin. Če je humor del našega življenja, smo vajeni očesnega stika in se med seboj več pogovarjamo. Smeh na lasten račun lahko spaja ljudi med seboj v skupine (<https://www.dnevnik.si>).

9. EMPIRIČNI DEL

9.1 RAZISKOVALNE METODE

Pred raziskovalnim delom sem si zastavila raziskovalna vprašanja, nato sem preučila vire in literaturo. Zastavila sem si nekaj hipotez, na podlagi katerih sem pripravila anketni vprašalnik za učence.

9.2 RAZISKOVALNI VZOREC

Anketni vprašalnik sem pripravila za učence naše šole, in sicer od 7. do 9. razreda. Pri reševanju anketnega vprašalnika je sodelovalo 92 učencev.

9.3 ANALIZA REZULTATOV 1. ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

1. vprašanje:

Učenci so morali zapisati ime najbolj priljubljenega sošolca in sošolke, da sem lahko kasneje izvedla tudi anketo za priljubljene. Želela sem tudi izvedeti, ali bodo učenci v večini izpostavili istega učenca ali bodo mnenja o priljubljenosti deljena.

V 7. razredu je najbolj priljubljena sošolka dobila po osem glasov, najbolj priljubljen sošolec pa petnajst. V sedmem razredu je anketo rešilo 24 učencev.

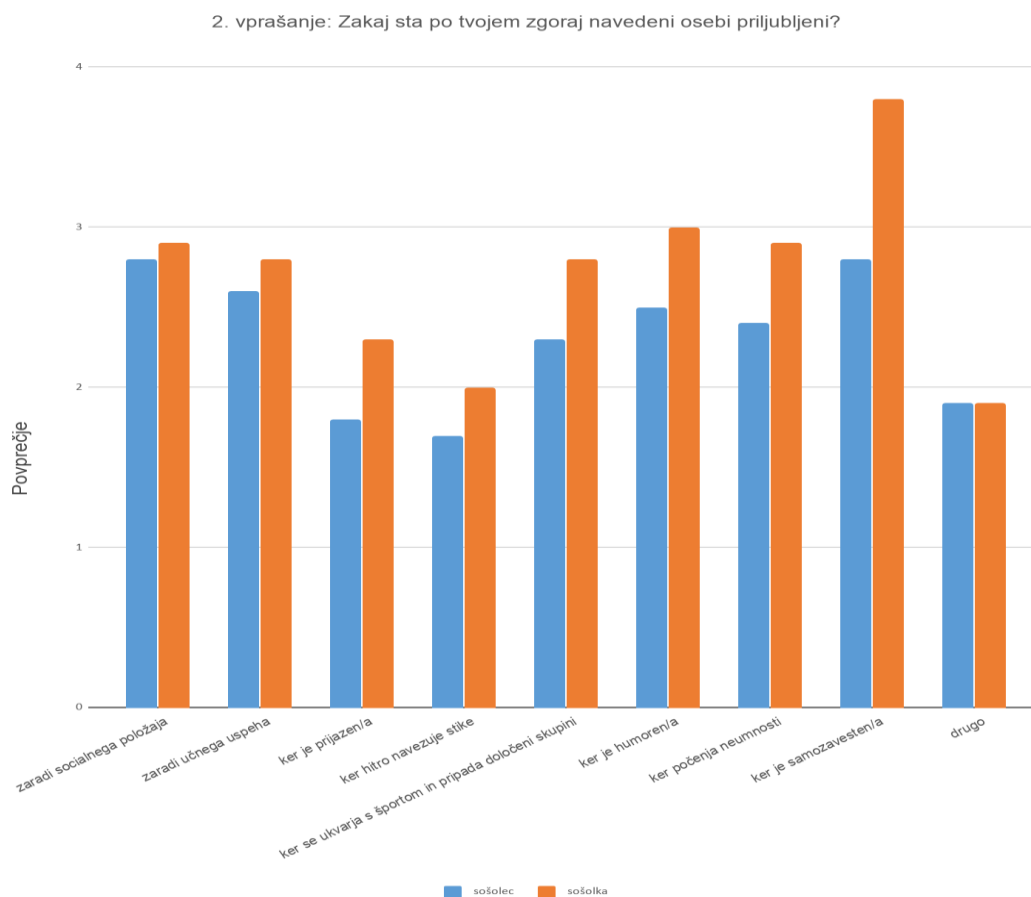
V 8. a razredu je najbolj priljubljena sošolka dobila deset glasov, najbolj priljubljen učenec pa dvanajst. Anketo je rešilo 27 učencev.

V 8. b razredu je najbolj priljubljena sošolka dobila sedem glasov. Najbolj priljubljen sošolec je dobil osem glasov. V tem razredu je anketo rešilo 22 učencev.

V 9. razredu je najbolj priljubljena sošolka dobila osem glasov, sošolec pa devet. Anketo je rešilo 19 učencev.

Anketo za priljubljene je izpolnilo osem učencev.

Graf 1: 2. vprašanje: "Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?"

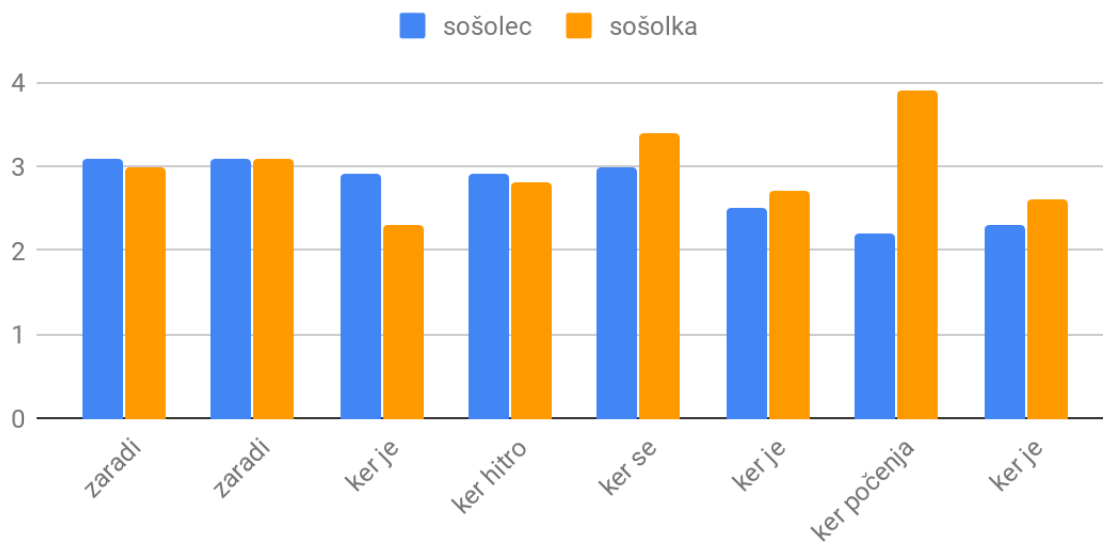
7. razred

Učenci so rešili to vprašanje z obkrožanjem števil od 1 do 5 (1 - se povsem strinjam, 2 - se delno strinjam, 3 - se niti ne strinjam niti strinjam, 4 - se delno ne strinjam, 5 - se sploh ne strinjam). Graf prikazuje, kako so to reševali sedmošolci.

Iz grafa je razvidno, da se je največ učencev strinjalo s trditvijo, da sta najbolj priljubljena učenec in učenka v oddelku priljubljena zaradi tega, ker hitro navezujeta stike in ker sta prijazna. Najmanj pa so se učeni strinjali s trditvijo, da je učenka priljubljena zaradi samozavesti in ker je humorna, sošolec pa zaradi samozavesti in socialnega položaja.

Graf 2: 2. vprašanje: " Zakaj sta po tvojem zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?"

2. vprašanje: Zakaj sta po tvojem zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?

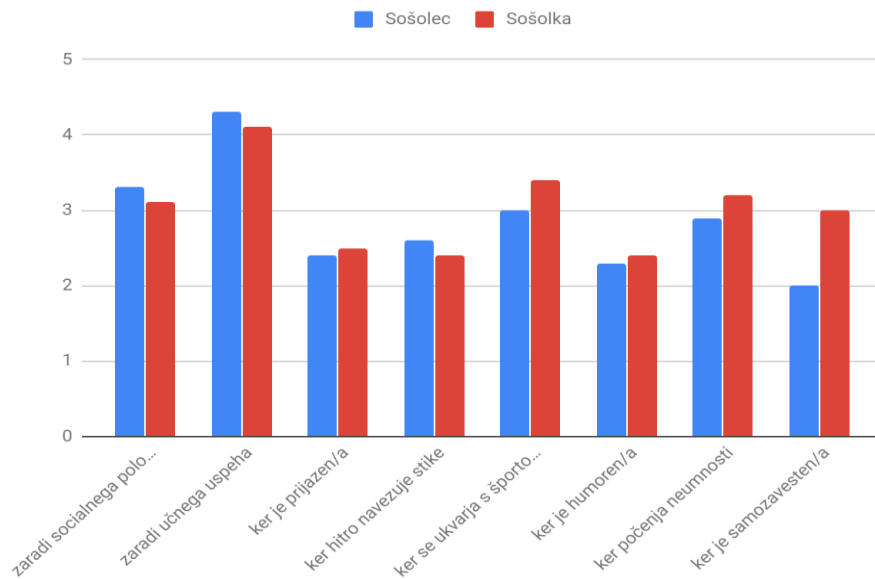

8. razred

Pa anketi sodeč je v oddelku 8. a izbrana učenka priljubljena predvsem zaradi prijaznosti, temu pa sledita samozavest ter duhovitost, učenec pa predvsem zaradi tega, ker počenja neumnosti in ker je samozavesten. Najmanj so se učenci strinjali, da je učenec priljubljen zaradi učnega uspeha in socialnega položaja, učenka pa zaradi tega, ker bi počenjala neumnosti ali se ukvarjala s športom.

Graf 3: 2. vprašanje: "Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?"

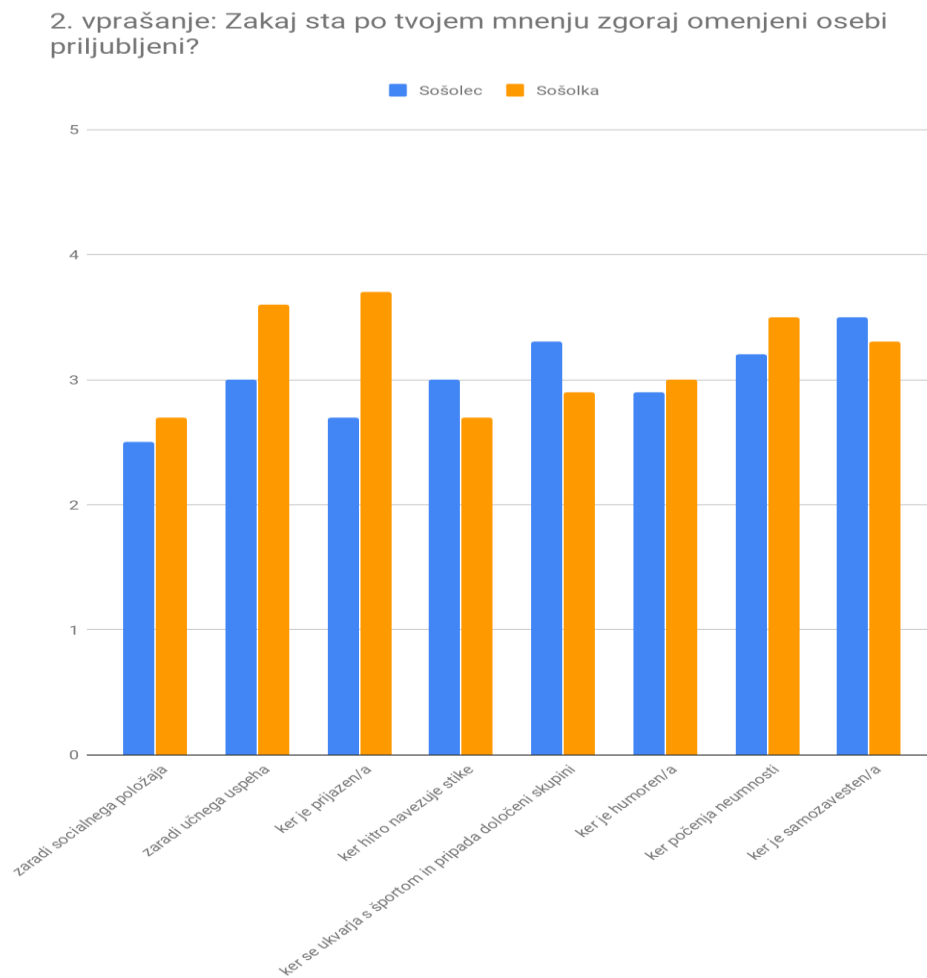
2. vprašanje: Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?

8. razred

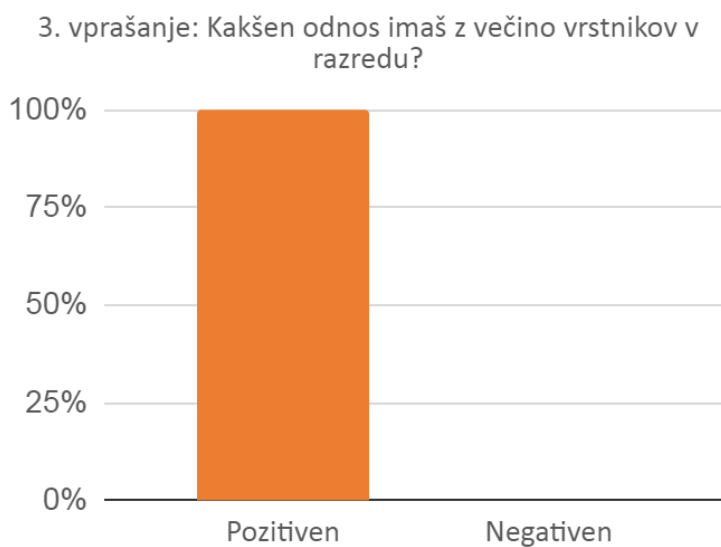
V 8. b oddelku so bili učenci mnenja, da je učenka priljubljena predvsem zaradi tega, ker je humorna in pa tudi zato, ker hitro navezuje stike in ker je prijazna. Učenec pa zato ker je samozavesten, prijazen in humoren. Najmanj se strinjajo s trditvijo, da sta učenca priljubljena zaradi učnega uspeha.

Graf 4: 2. vprašanje: " Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni?"

V 9. b razredu so učenci mnenja, da je sošolka priljubljena zaradi hitrega navezovanja stikov in zaradi socialnega položaja, sošolec pa je prav tako priljubljen zaradi socialnega položaja in tudi zato, ker je prijazen. Rezultat me je presenetil, saj so edino v tem razredu učenci mnenja, da socialni položaj vpliva na priljubljenost.

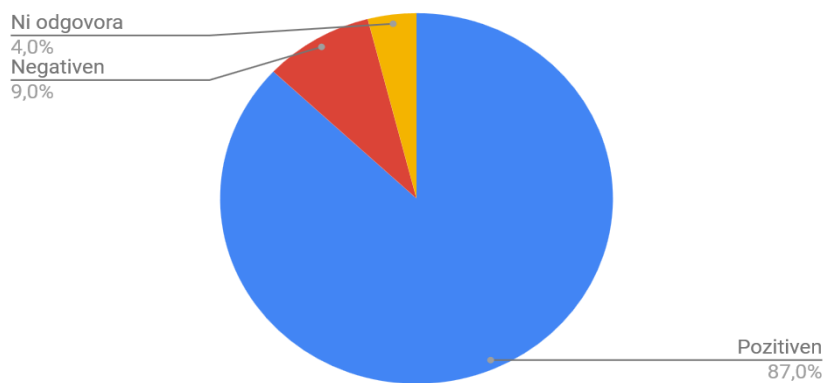
Graf 5: 3. vprašanje: "Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?"

7. b

Graf 6: 3. vprašanje: "Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?"

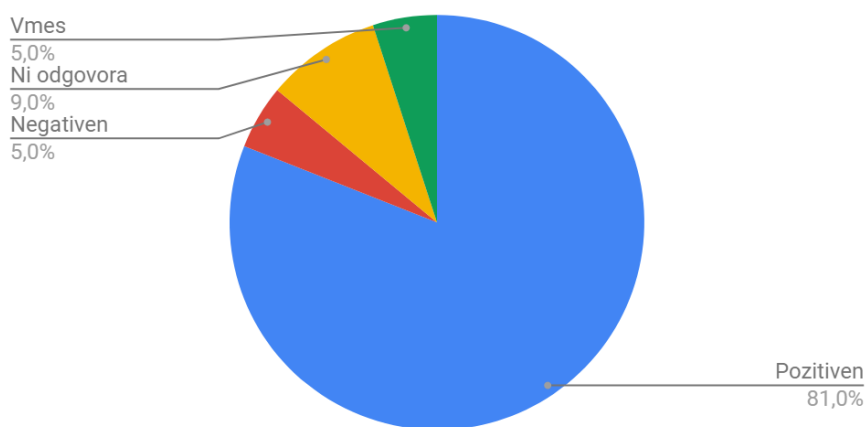
3. vprašanje: Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?

8. a

Graf 7: 3. vprašanje: " Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?"

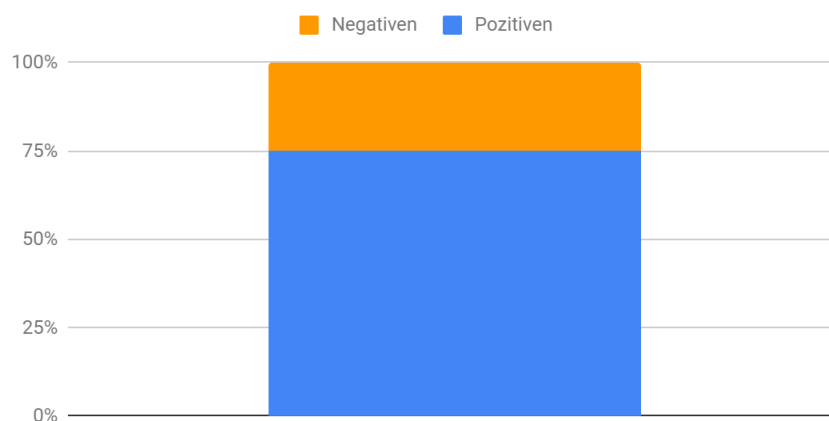
3. vprašanje: Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?

8.b

Graf 8: 3. vprašanje: " Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?"

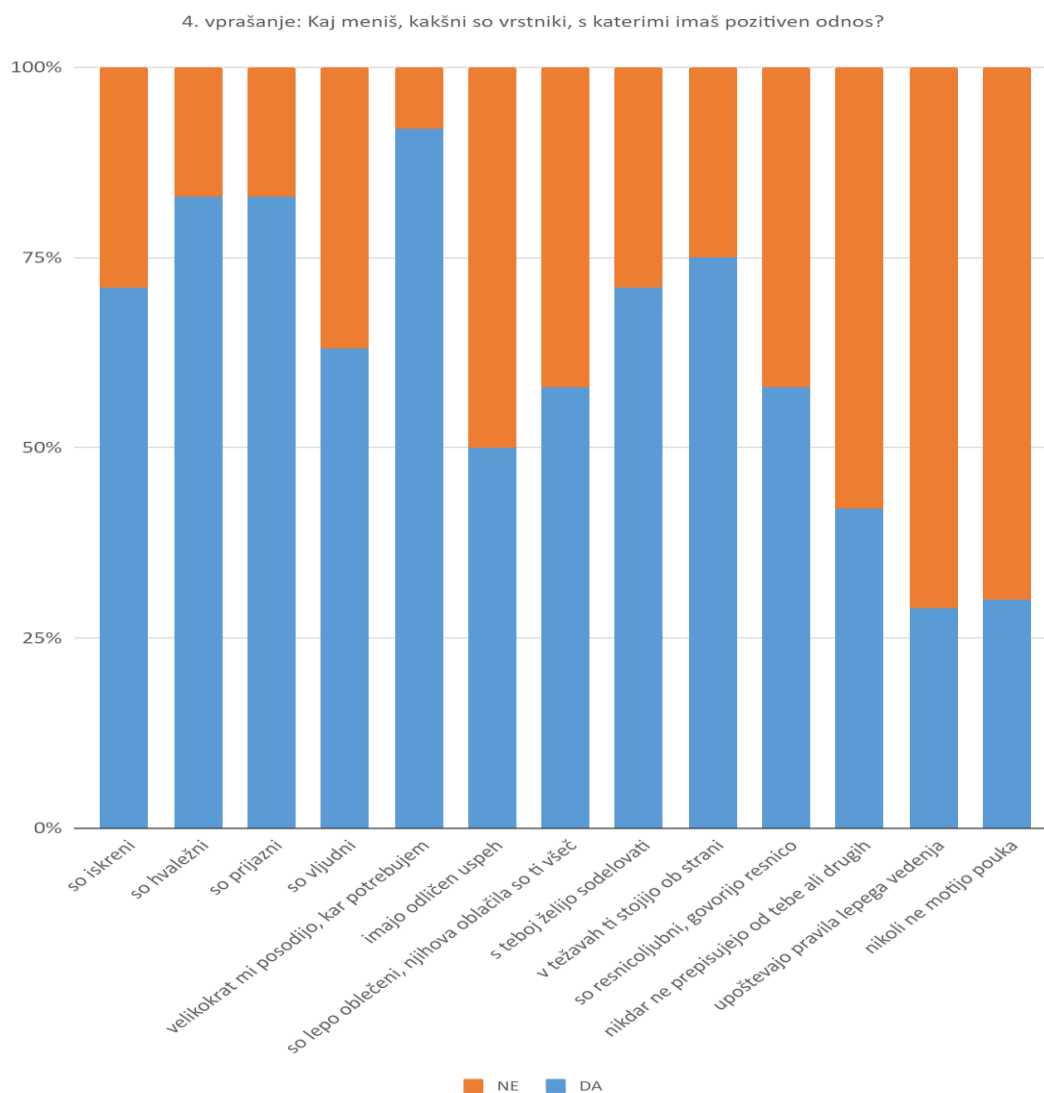
3. vprašanje: Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v razredu?

9. b

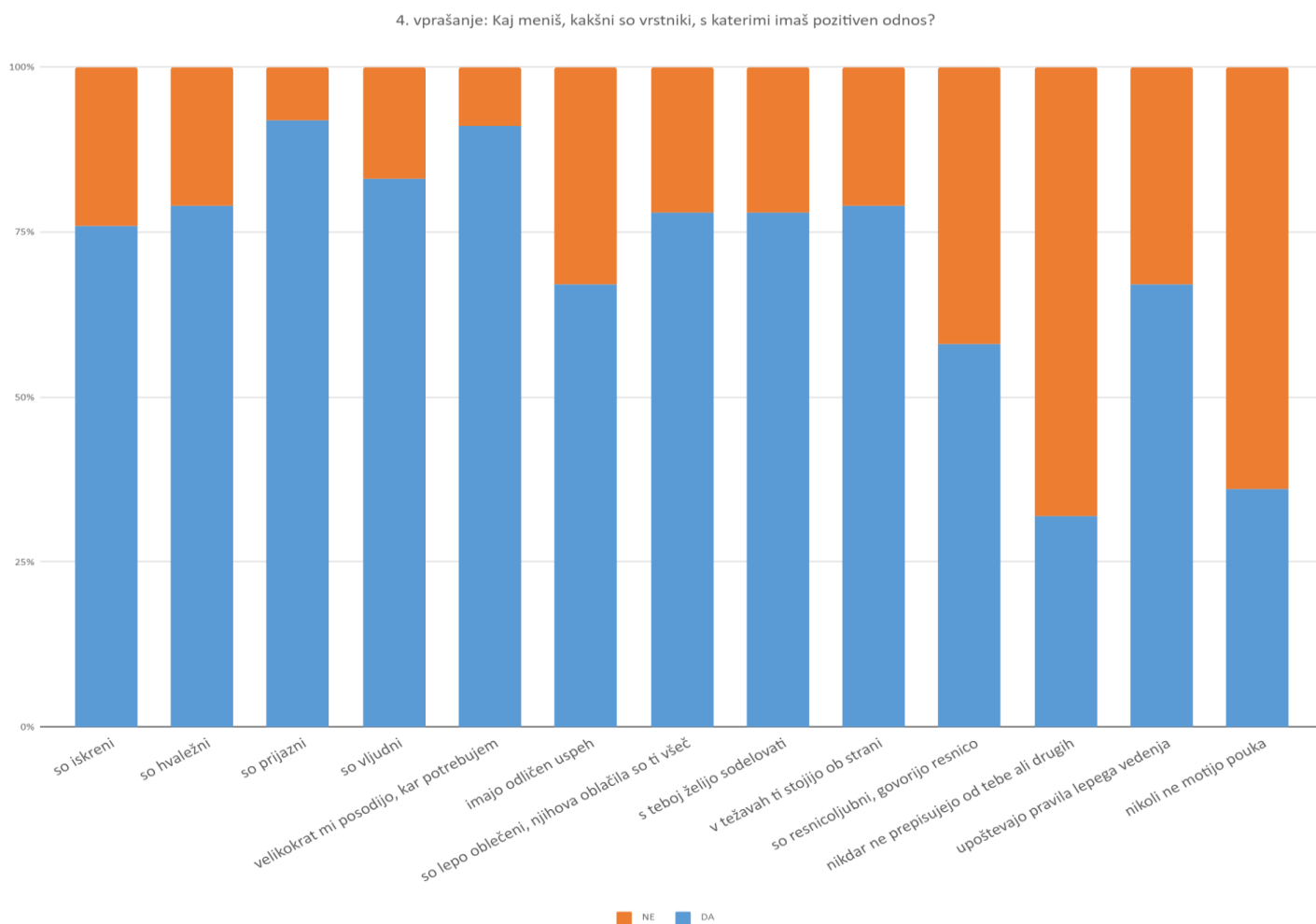
Zgornji štirje diagrami prikazujejo odnose med učenci v oddelkih 7. b, 8. a, 8. b in 9. b, in sicer ali med učenci vladajo pozitivni ali negativni odnosi. Analiza je pokazala, da v vseh omenjenih oddelkih prevladujejo pozitivni odnosi in da so le redki posamezniki odgovorili drugače.

Graf 9: 4. vprašanje: "Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš pozitiven odnos?"

V 7. b razredu se je največ učencev poenotilo pri trditvi, da mu vrstnik, s katerim ima pozitiven odnos, velikokrat posodi, kar potrebuje. S tem ugotovimo, da imajo učenci raje takšne vrstnike, ki niso sebični, ampak jim je mar tudi za druge. Pri tej trditvi je 92 % učencev obkrožilo odgovor DA. Skoraj 75% učencev meni, da vrstniki, s katerimi imajo pozitiven odnos, ne upoštevajo pravil lepega vedenja.

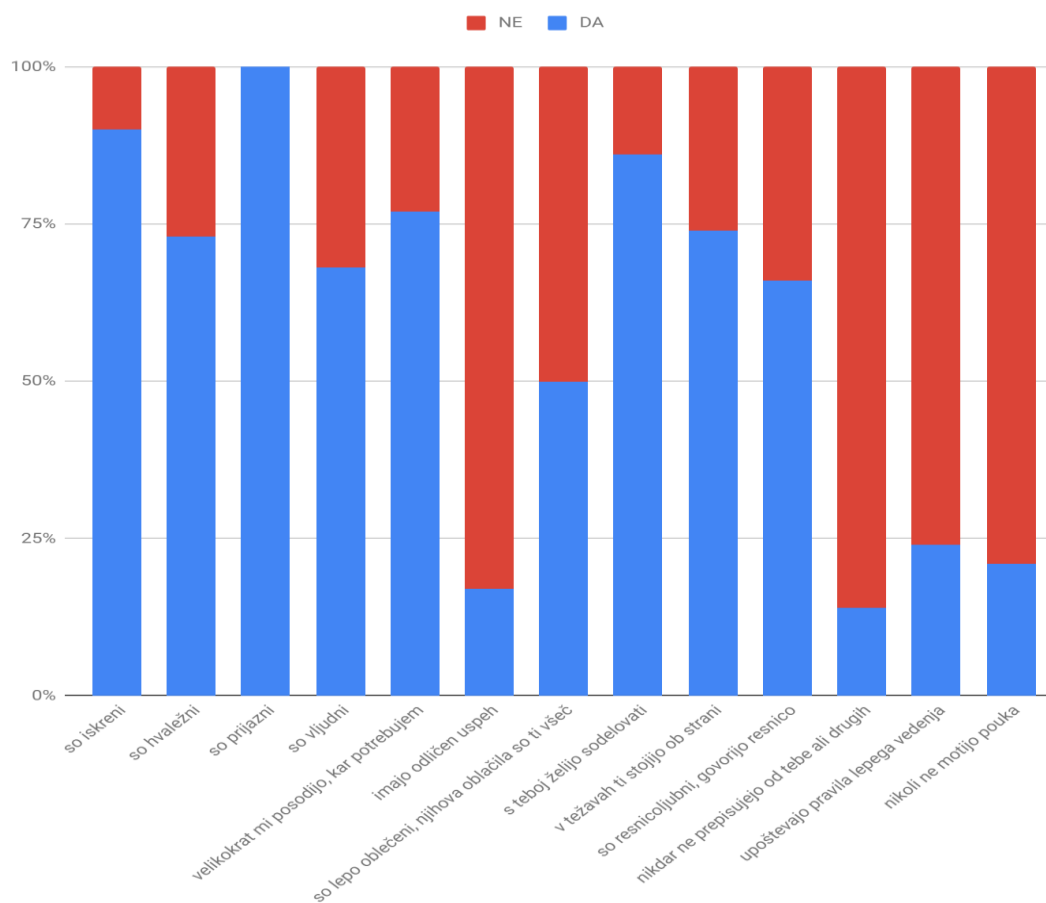
Graf 10: 4. vprašanje: "Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš pozitiven odnos?"

V 8. a so se učenci najbolj poenotili, ko so trditev, da so vrstniki, s katerimi imajo pozitiven odnos, do njih prijazni, potrdili. Večina učencev ima pozitiven odnos s tistimi, ki jim velikokrat posodijo, kar potrebujejo. 32% učencev meni, da sošolci, s katerimi imajo pozitiven odnos, nikdar ne prepisujejo od njih.

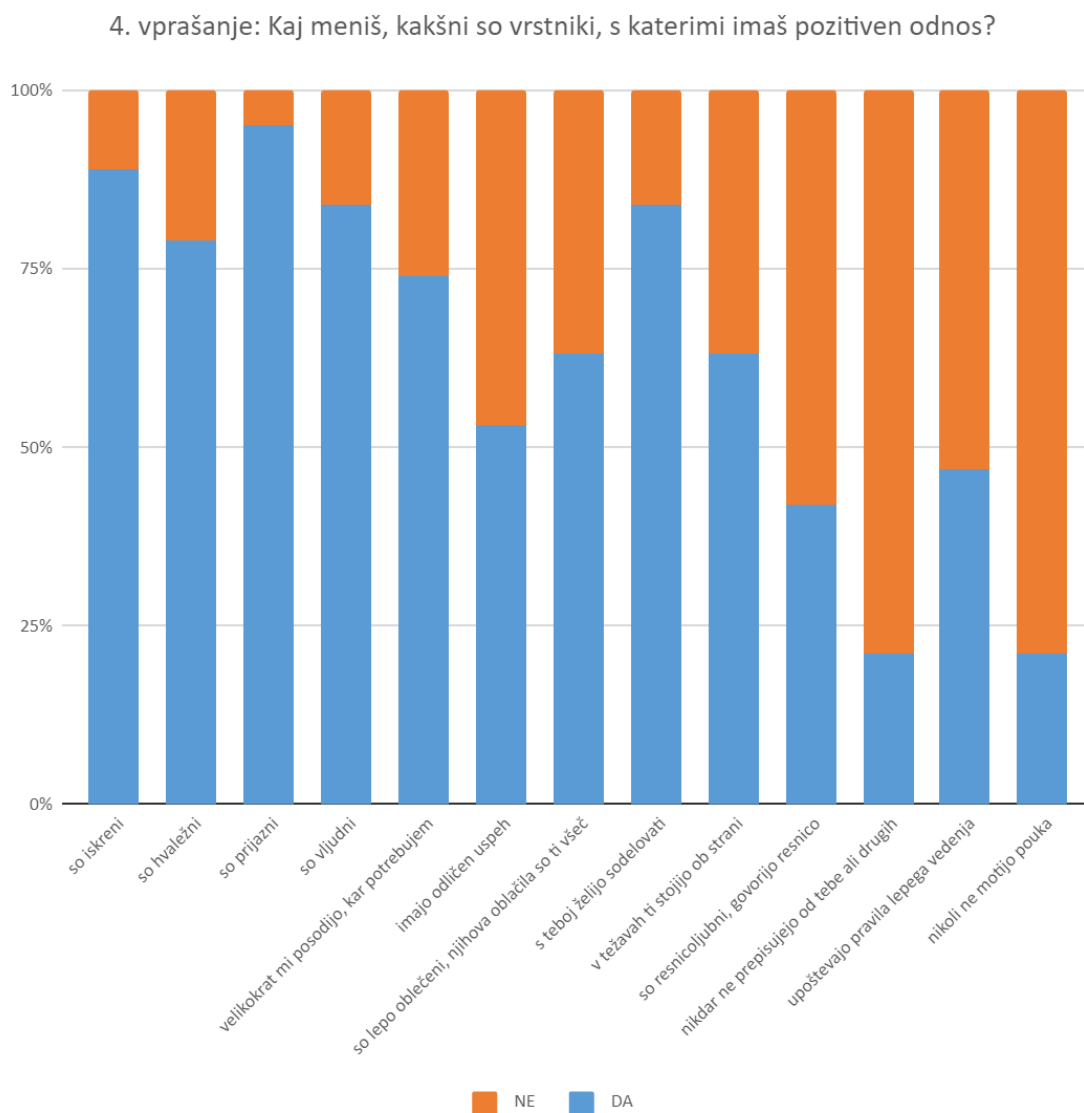
Graf 11: 4. vprašanje: "Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s kateri imaš pozitiven odnos?"

4. vprašanje: Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš pozitiven odnos?

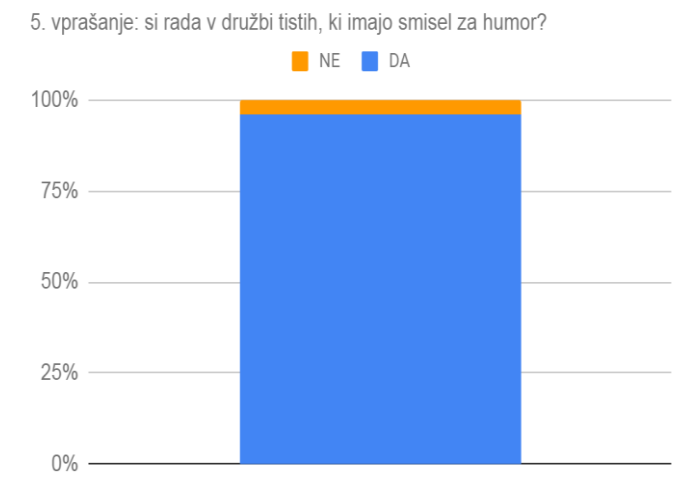
V 8. b so se učenci 100 % strinjali, da so prijazni učenci tisti, s katerimi imajo pozitiven odnos. Najmanj jim je pomemben odličen uspeh in pa prepisovanje od drugih. Polovica učencev meni, da lepa oblačila ne vplivajo na pozitiven odnos.

Graf 12: 4. vprašanje: "Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s kateri imaš pozitiven odnos?"

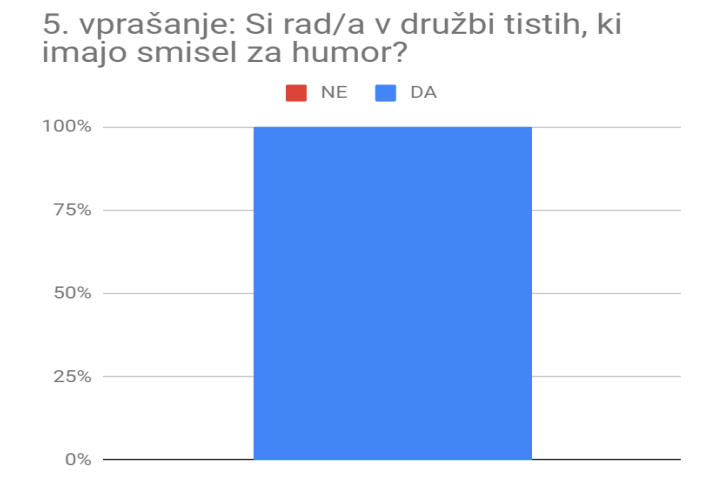
V 9. b so se učenci skoraj stoo odstotno strinjali, da mora biti vrstnik prijazen (95 %). Tudi njim večinoma ni pomembno, ali učenec prepisuje ali ne. Z grafa je razvidno, da ni nujno, da vrstniki, s katerimi imaš pozitiven odnos, nikoli ne motijo pouka. Jih pa 53 % meni, da imajo pozitiven odnos s tistimi, ki imajo odličen uspeh.

Graf 13: 5. vprašanje: "Si rada v družbi tistih, ki imajo smisel za humor?"

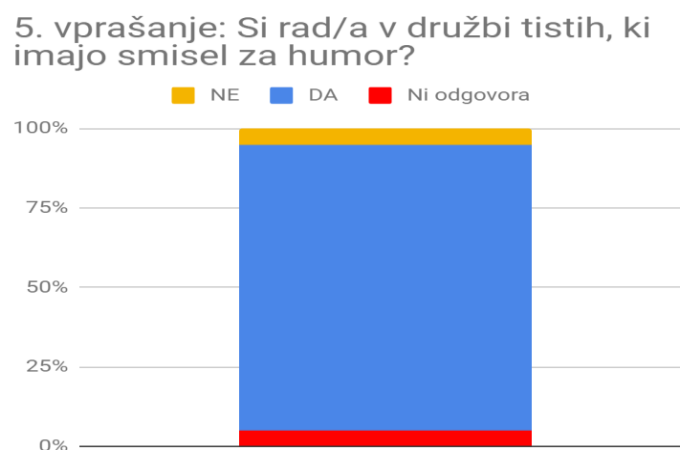
Sedmošolci skoraj v celoti potrdili, da so radi v družbi tistih, ki imajo smisel za humor.

Graf 14: 5. vprašanje: "Si rad/a v družbi tistih, ki imajo smisel za humor?"

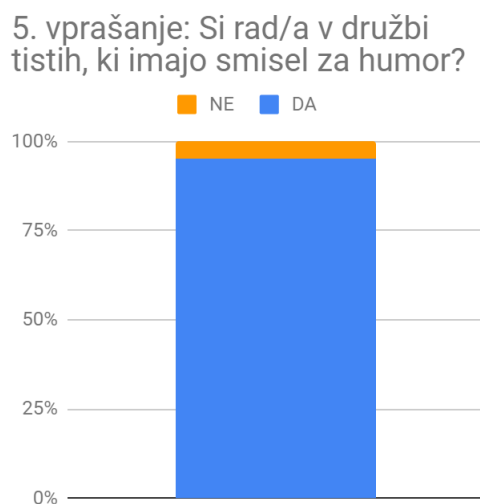
V 8. a so vsi učenci radi v družbi tistih, ki imajo smisel z humor.

Graf 15: 5. vprašanje: "Si rad/a v družbi tistih, ki imajo smisel za humor?"

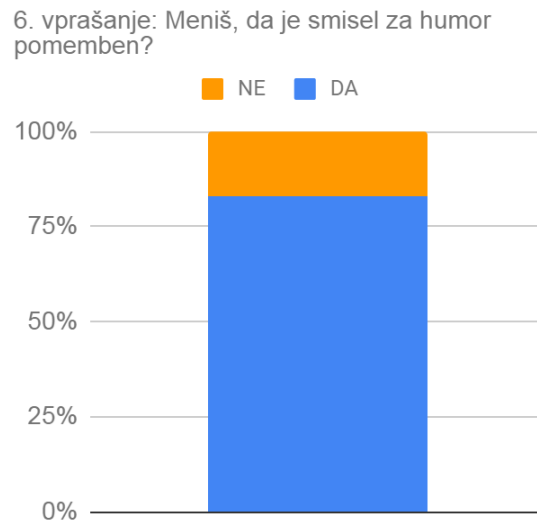
V 8. b jih 90 % uživa v družbi duhovitih ljudi, 5 % ne, 5% pa ni obkrožilo ničesar.

Graf 16: 5. vprašanje: "Si rad/a v družbi tistih, ki imajo smisel za humor?"

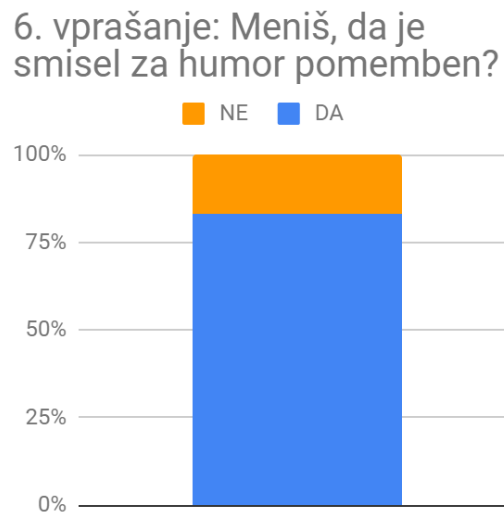
Devetošolci v 95 % uživajo v družbi humornih ljudi.

Graf 17: 6. vprašanje: "Meniš, da je smisel za humor pomemben?"

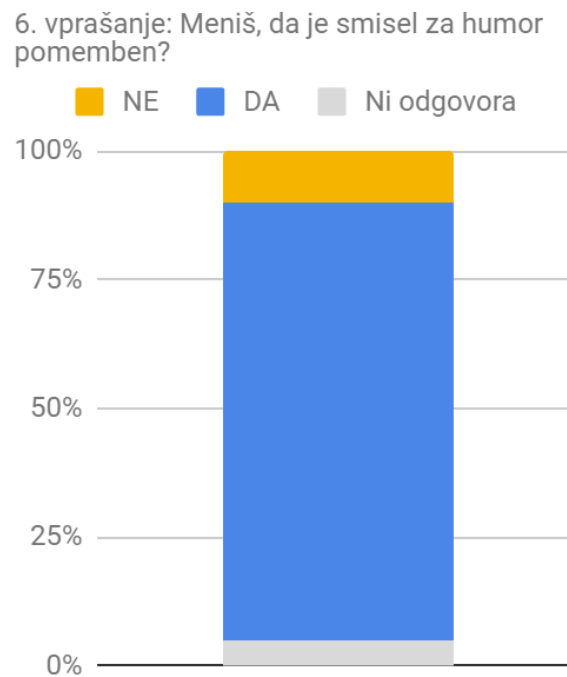
V sedmem razredu večina učencev meni, da je humor pomemben.

Graf 18: 6. vprašanje: "Meniš, da je smisel za humor pomemben?"

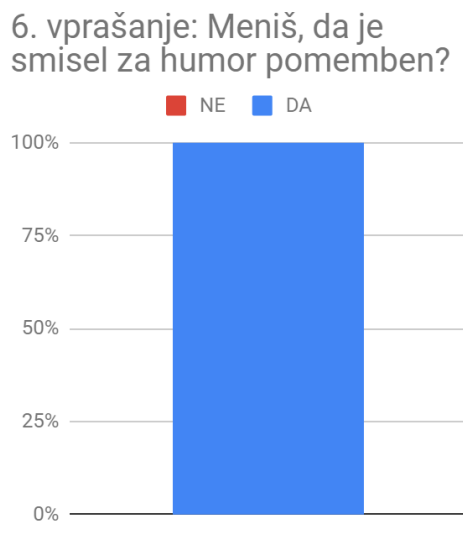
Kot v sedmem razredu, so tudi učenci v 8. a razredu v 83 % prepričani, da je humor pomemben.

Graf 19: 6. vprašanje: "Meniš, da je smisel za humor pomemben?"

V 8. b so prav tako v veliki večini prepričani, da je humor pomemben.

Graf 20: 6. vprašanje: "Meniš, da je smisel za humor pomemben?"

V 9. b pa so prav vsi učenci radi v družbi humor nih ljudi.

V anketi sem zastavila tudi dve vprašanji odprtega tipa. Učenci so odgovarjali po svoje.

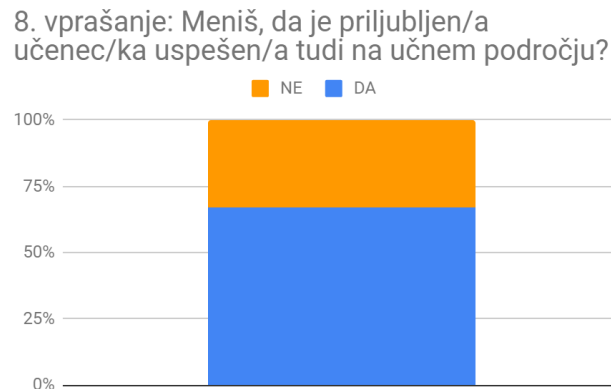
7. vprašanje: Katera oseba je priljubljena med vrstniki? Katere lastnosti mora imeti (poleg humorja)?

7. razred:	8. razred:	9.razred:
<ul style="list-style-type: none"> - pomembno je, da ima denar, da je kul (5 glasov) - da vsem stoji ob strani (18 glasov) - da je prijazna (21 glasov), - da je urejena(10 glasov), - da se lepo vede, - da ni zahrbtn/a, - da je samozavestna, - da je inteligentna (14 glasov), - da je odprta oseba, - da ima odličen uspeh. - da je lepa (6 glasov) 	<ul style="list-style-type: none"> - mora biti prijazna do tebe in te sprejeti takega kakršen si (12 glasov) - spoštljiva, - vsem pomaga (15 glasov), - se moderno oblači, - je aktivna na socialnih omrežjih 14 glasov), - mora biti lepa (8 glasov), - predrzna, - pametna (16 glasov), - mora imeti karizmo, - da je lepa, - samozavestna, - biti mora vzor, - biti mora zanesljiva. 	<ul style="list-style-type: none"> - ljubeznivost (12 glasov) - prijaznost (16 glasov). - pamet (10 glasov), - komunikativnost, - inteligenca, - iskrenost, - sposobnost hitrega navezovanja stikov.

V vseh razredih so se učenci strinjali, da mora biti priljubljena oseba prijazna in urejena. Prav tako se jim zdi pomembno, da je pametna oz. inteligentna. Seveda pa mora biti tudi aktivna na socialnih omrežjih. **V 7. in 8. razredu je bilo nekaj učencev mnenja, da mora biti priljubljena oseba tudi lepa.**

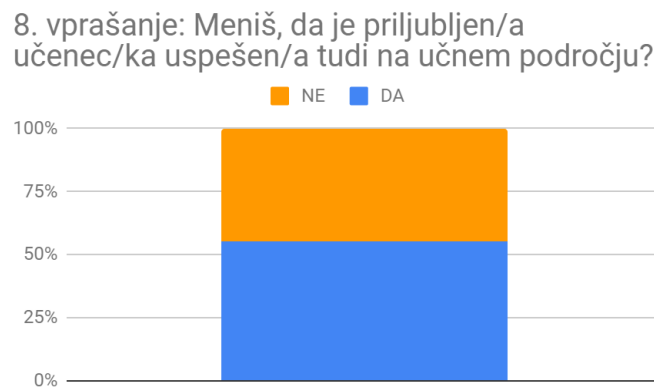
Kot vidimo, se je nekaj odgovorov nanašalo tudi na materialne dobrine in na socialni položaj družine ali na zunanji izgled, ostali odgovori pa na dobre, pozitivne lastnosti.

Graf 21: 8. vprašanje: "Meniš, da je priljubljen/a učenec/ka uspešen/a tudi na učnem področju?"

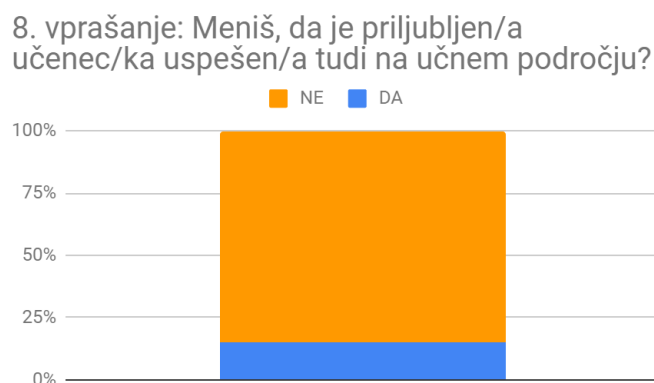
V 7. razredu več kot polovica učencev meni, da je učenec, ki je priljubljen, uspešen tudi na učnem področju. Rezultat me je nekoliko presenetil, saj sem sama mnenja, da učni uspeh ne igra nobene vloge pri vzpostavljanju pozitivnih odnosov.

Graf 22: 8. vprašanje: "Meniš, da je priljubljen/a učenec/ka uspešen/a tudi na učnem področju?"

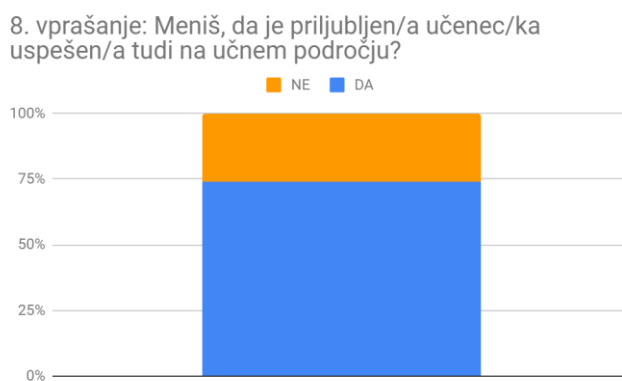
V 8. a so bili odgovori kar precej izenačeni. Malo več kot polovica jih meni, da je priljubljen učenec uspešen tudi na učnem področju. Deljenost mnenj nam dodatno potrdi še dejstvo, da se je najbolj priljubljenemu učencu, ki je učno uspešen, zelo približal učenec, ki pa učno ni najbolj uspešen.

Graf 23: 8. vprašanje: "Meniš, da je priljubljen/a učenec/ka uspešen/a tudi na učnem področju?"

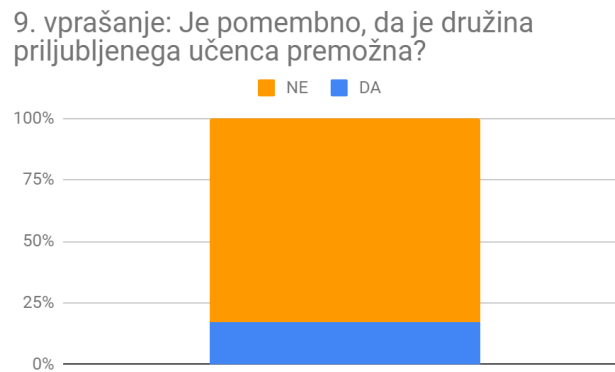
V 8. b pa velika večina učencev meni, da priljubljen učenec ni učno uspešen.

Graf 24: 8. vprašanje: "Meniš, da je priljubljen/a učenec/ka uspešen/a tudi na učnem področju?"

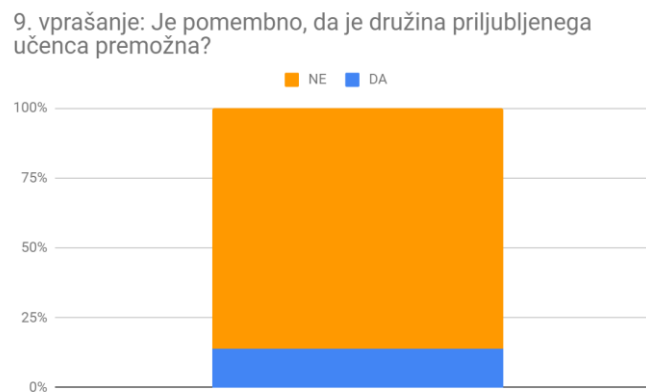
V 9. razredu jih več kot 70 % meni, da je priljubljen učenec uspešen tudi na učnem področju.

Graf 25: 9. vprašanje: "Je pomembno, da je družina priljubljenega učenca premožna?"

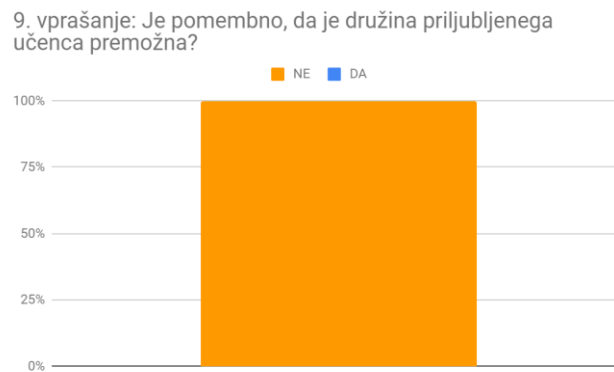
V 7. b razredu se jih je 83 % strinjalo, da ni pomembno, da je družina priljubljenega premožna.

Graf 26: 9. vprašanje: "Je pomembno, da je družina priljubljenega učenca premožna?"

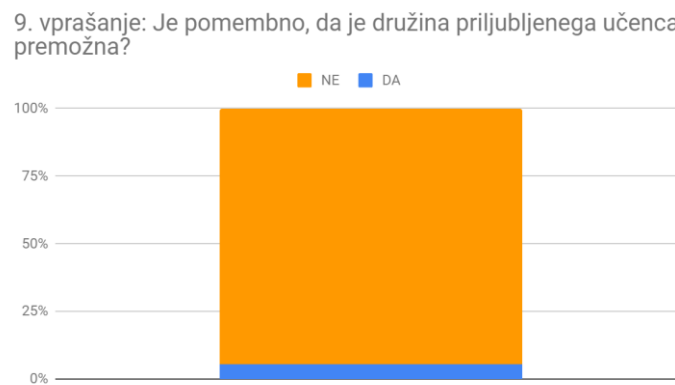
V 8. a jih 86 % meni, da ni pomembno, ali je družina priljubljenega učenca premožna.

Graf 27: 9. vprašanje: "Je pomembno, da je družina priljubljenega učenca premožna?"

V 8. b so vsi obkrožili, da ni pomembno, ali je družina priljubljenega učenca ali učenke premožna.

Graf 28: 9. vprašanje: "Je pomembno, da je družina priljubljenega učenca premožna?"

V 9. b je le 5% takih, ki mislijo, da denar pomaga pri priljubljenosti.

Zadnje vprašanje je spet bilo odprtega tipa, tako da so lahko učenci zapisali svoje odgovore.

10. vprašanje: “Ali meniš, da sta samozavest in priljubljenost povezani? Kako se kaže samozavest pri določeni osebi?”

Večina jih meni, da sta samozavest in priljubljenost povezani.

7. razred:	8. razred:	9.razred:
<ul style="list-style-type: none"> - Si veliko upa in hitro pristopi do nekoga. - Odločno nastopa, ko govori. - Ne boji se govoriti nazaj učiteljem. - Si vse upa. - Lažje navezuje stike. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oseba govori po resnici, ker si zaradi samozavesti več upa. - Pove, kaj si misli in to verjame. - Ima trdo kožo, ga ne prizadenejo žaljivke. - Vidi se po drži, po načinu govorjenja, obnašanja. - Da vsem priložnost. - Se zna postaviti zase. - Verjame vase. 	<ul style="list-style-type: none"> - Da si upa. - Da ga ni sram. - Da se postavi za sebe. - Nimajo kompleksov.

9. 4 ANALIZA REZULTATOV 2. ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Drugi anketni vprašalnik sem razdelila učencem, ki so jih njihovi vrstniki zapisali kot najbolj priljubljenega učenca in najbolj priljubljeno učenko. Rešilo ga je 8 učencev. Prvo vprašanje je bilo odprtega tipa.

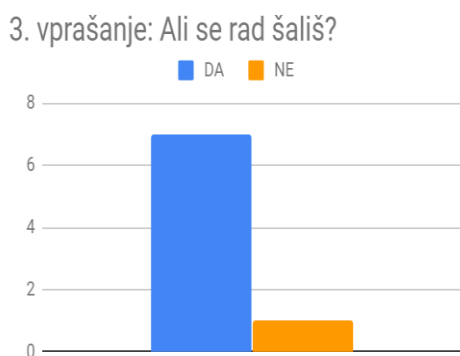
1. vprašanje: Tvoji vrstniki so te označili za priljubljenega. Zakaj meniš, da se radi družijo s tabo?

- Ker sem prijazna, smešna, zabavna.
- Imam veliko energije in smisel za humor.
- Sem zanimiv, imam dobre ocene.
- Sem ustrezljiva.

2. vprašanje: Opiši se. Kakšen/-a si po značaju?

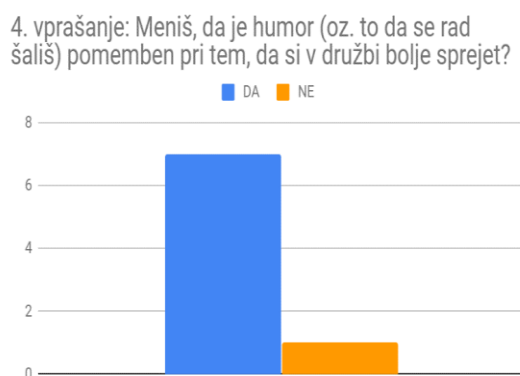
- Ambiciozen, ne izločam ljudi, popravim svoje napake.
- Smešna, športna.
- Prijazen, nagajiv, za hece.
- Spodbudna.

Graf 29: 3. vprašanje: "Ali se rad/a šališ?"

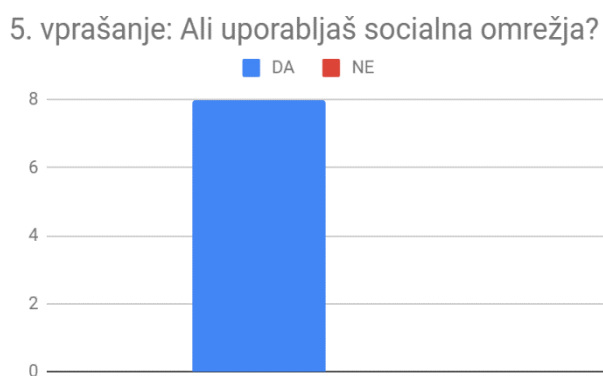
Na 3. vprašanje je 7 učencev odgovorilo z DA, le eden pa z NE.

Graf 30: 4. vprašanje: "Meniš, da je humor (oz. to da se rad/a šališ) pomemben pri tem, da si v družbi bolje sprejet/a?"

Sedem učencev je mnenja, da humor pripomore k temu, da si v družbi dobro sprejet.

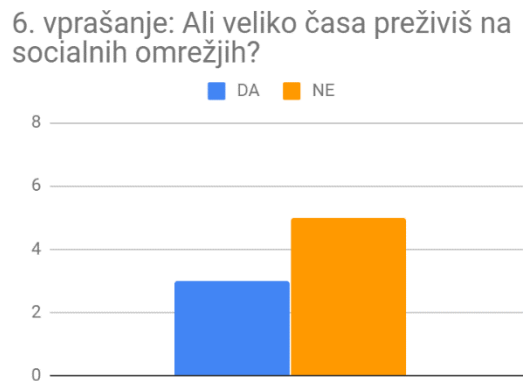
Graf 31: 5. vprašanje: "Ali uporabljaš socialna omrežja?"

Iz grafa je razvidno, da vsi uporabljajo socialna omrežja. To vprašanje je imelo še podvprašanje: **Katera?**

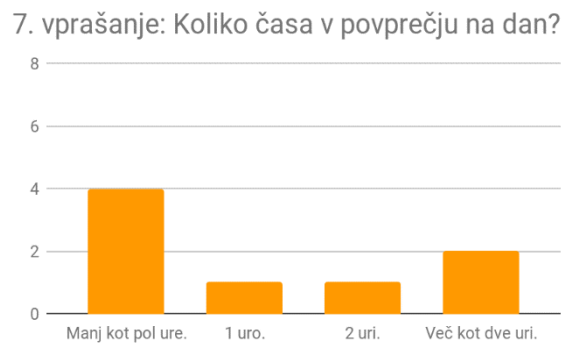
Učenci so zapisali, da uporabljajo Instagram, Facebook, Snapchat, TikTok, Messenger.

Graf 32: 6. vprašanje: "Ali veliko časa preživiš na socialnih omrežjih?"

5 anketiranih učencev ne preživi dosti časa na socialnih omrežjih. Vendar pa so lahko odgovori relativni. Vsak posameznik ima svoja merila. Npr. enim se zdita dve uri malo, drugim pa je že pol ure preveč.

Graf 33: 7. vprašanje: "Koliko časa v povprečju na dan?"

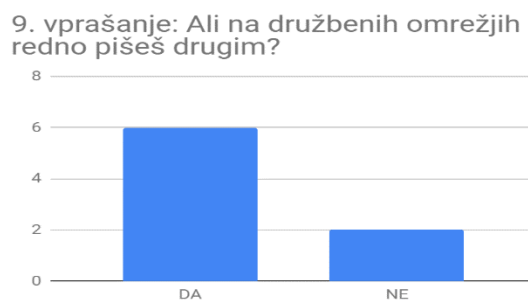
Dva učenca preživita na socialnih omrežjih več kot dve uri na dan, polovica pa manj kot pol ure dnevno.

Graf 34: 8. vprašanje: "Ali redno objavljaš svoje fotografije?"

Vsi, ki so reševali anketo za priljubljene, so se poenotili pri tem, da svojih fotografij ne objavljajo redno.

Graf 35: 9. vprašanje: "Ali na družbenih omrežjih redno pišeš drugim?"

Večina otrok si na družbenih omrežjih redno dopisuje z drugimi, le dva učenca samo občasno.

Graf 36: 10. vprašanje: "Za kakšne zapise predvsem gre?"

Šest učencev si največkrat dopisuje preko zasebnih sporočil, eden anketiranec objavlja javne komentarje in eden piše tako zasebna kot javna sporočila.

11. vprašanje: Kako ti gledaš na priljubljenost? Je mladim pomembno, da so priljubljeni? Zakaj?

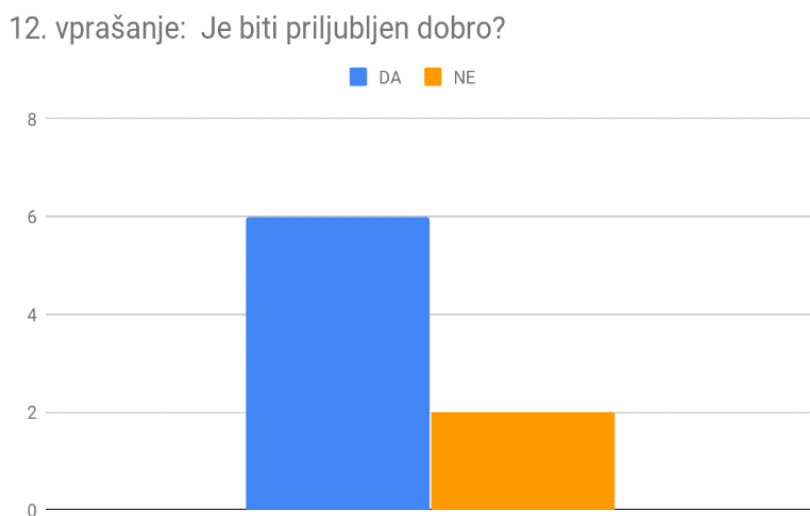
Da se dobro počutijo.

Da so v središču pozornosti.

Ker se počutijo, kot da so nekaj več.

Želijo imeti več prijateljev.

Graf 37: 12. vprašanje: "Je biti priljubljen dobro?"

Iz grafa je razvidno, da šest anketiranih učencev meni, da je dobro biti priljubljen, da učenca pa, da je priljubljenost prej breme kot prednost.

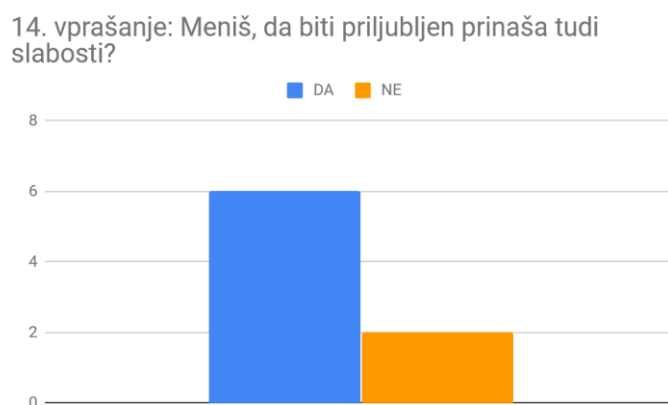
13. Vprašanje: Kaj meniš, da posameznik s priljubljenostjo pridobi?

Samozavest.

Nič.

- Odgovornost, saj mora biti drugim "vzor".

Graf 38: 14. vprašanje: "Meniš, da biti priljubljen prinaša tudi slabosti?"

K temu vprašanju sodi tudi podvprašanje: **Če si obkrožil DA, zapiši katere.**

- V središču pozornosti si tudi takrat, ko ne želiš biti.
- Ukvarjaš se s svojo priljubljenostjo, ne pa npr. s svojimi ocenami.
- Odgovornost, saj bi vedno moral sprejemati prave odločitve.
- Lahko zapadeš v slabo družbo.
- Ljudje so ljubosumni na priljubljenega, ga ogovarjajo.

10. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Živimo v družbi, v kateri se vsakodnevno spopadamo s pomanjkanjem časa. Premalo je časa za igro, prosti čas, družinsko življenje, za spanje, za pogovor. Današnji otroci smo nekoliko prikrajšani za učenje izven šolskih prostorov, kot so npr. učenje sodelovanja ob spontani igri na igrišču, reševanje konfliktov ... Tako so se nekoliko spremenile tudi naše vrednote.

V sodobnem času imajo velik vpliv na nas internet, družbena omrežja, televizija. Ker mladi polovico dneva preživimo v šoli, na nas, naše ravnanje in mišljenje močno vplivajo tudi vrstniki. Zelo pomembno se mi zdi, da se učenci v razredu dobro počutimo, da prihajamo med svoje vrstnike z veseljem in da vsaj z nekaterimi, če ne z večino, vzpostavimo pozitivne odnose. Velikokrat se zgodi, da so odnosi med vrstniki urejeni hierarhično. Tako nekateri otroci veljajo za priljubljene, so zaželeni v družbi, njihovo mnenje je s strani vrstnikov dobro sprejeto, pa naj bo slabo ali dobro. Ker je ta učenec "priljubljen", njegovo početje vpliva na veliko učencev v razredu, tudi na to, katere vrednote si izoblikuje posameznik. Bo le-ta cenil lepo in dobro, ljubezen, spoštovanje, delo, pomoč, znanje ali bo pozabil na omenjene vrednote in sledil slabemu zgledu.

Otroci se največ učimo z zgledom. Pomembno je, da je ta zgled, pa naj bo to doma, na internetu, televiziji ali v šoli, pozitiven. V šoli bi bilo potrebno več časa nameniti pogovoru, učenju spoštovanja, empatije ter učenju o družbenih in medosebnih odnosih. Šola naj bi učence učila obvladovanja socialnih veščin, saj so le-te potrebne za dobre družbene odnose in zdrav razvoj vsakega posameznika.

11. ANALIZA

Pred začetkom raziskovanja sem predvidevala, da bodo nekateri učenci naše šole izpostavili dejstvo, da se med sošolci ne počutijo dobro, da pa ne bodo imeli težav pri prepoznavanju najbolj priljubljenega učenca ali učenke v oddelku. Ugotovitve so me nekoliko presenetile, saj je velika večina otrok obkrožila, da imajo v oddelku s sošolci dober, pozitiven odnos. Ugotovila sem tudi, da v vseh razredih niso bili enotnega mnenja, kdo je najbolj priljubljena sošolka in kdo najbolj priljubljen sošolec oz. so nekateri celo zapisali, da ne morejo določiti najbolj priljubljenega sošolca oz. sošolke. Iz tega sklepam, da se učenci družijo v skupinah glede na sociometrični položaj. Tako ima vsaka skupina v svoji sredini učenca, ki izstopa oziroma čigar mnenje je najbolj upoštevano.

Zanimivo je bilo tudi dejstvo, da so učenci nekajkrat kot priljubljene izpostavili kontraverzne učence.

Po tem ko sem naredila analizo anket in preučila različne vire, sem želela ugotoviti, kaj je torej tisto, zaradi česar je posameznik priljubljen. Učenci so razmišljali o lastnostih priljubljenih otrok in v največji meri so izpostavili prijaznost. Pri vprašanju Katere lastnosti ima priljubljen učenec? so prijaznosti dodali še spoštljivost, pripravljenost pomagati drugim, ljubeznivost, zanesljivost, lepo vedenje, iskrenost. S tem sem potrdila svojo hipotezo, da priljubljene učence bogatijo pozitivne moralne vrednote.

Prijaznosti sta pri odgovorih na 2. vprašanje sledila hitro navezovanje stikov, smisel za humor. Učencem so torej najpomembnejše veščine v odnosih z vrstniki. Učenci so bili mnenja, da na priljubljenost vplivajo tudi urejenost, samozavest, to, da je oseba pametna, najmanj pa vplivajo socialni položaj, pripadnost določeni skupini zaradi skupnega športa in učna uspešnost. S tem sem ovrgla eno zastavljeno hipotezo, in sicer da so priljubljeni učenci pogosto uspešni na športnem področju. Četrto hipotezo sem potrdila, vendar so me rezultati presenetili. Prepričana sem bila, da bodo učenci vseh razredov večinoma mnenja, da socialni položaj ni povezan s priljubljenostjo. Takšnega mnenja so bili učenci v 7. in 8. razredu, medtem ko učenci 9. b razreda menijo, da je priljubljenost povezana s socialnim položajem.

Hipoteze, da so priljubljeni učenci učno uspešni, nisem ne potrdila, ne ovrgla. Rezultati raziskav so med drugim pokazali, da je učna uspešnost spreminjajoči se dejavnik, saj je v obdobju najstništva manj povezana s priljubljenostjo kot pri mlajših otrocih. To so pokazali tudi rezultati ankete, ki sem jo izvedla na naši šoli. Učenci namreč učnega uspeha kot dejavnika priljubljenosti niso uvrstili na najvišja mesta. Nasprotno, v enem izmed oddelkov so mnenja, da je le-ta s priljubljenostjo od vsega naštetega najmanj povezana. Prav tako se ta dejavnik razlikuje tudi glede na spol. Priljubljene učenke so v večji meri tudi učno uspešnejše kot priljubljeni fantje.

Ugotovila sem, da so pomemben dejavnik sprejetosti dobro razvite socialne veščine, samopodoba in smisel za humor. Samopodoba in priljubljenost učenca sta povezani, saj posameznik, ki verjame vase, je trdno prepričan v svoja razmišljanja, pritegne pozornost ostalih, manj samozavestnih ljudi. Ti menijo, da jim bo družba s priljubljenim dobro dela. Kar zadeva humor, sem prišla do spoznanja, da je večini ljudi všeč, če ima oseba smisel za humor. Tako je odgovorila tudi večina anketiranih učencev. Učenec se raje družijo z vrstnikom, ki je

pozitiven, ki se zabava, kot pa z osebo, ki je negativna in se ne smeji pogosto. Moji vrstniki so bili tudi mnenja, da sta samozavest in priljubljenost povezani. Samozavestna oseba odločno nastopa, ne boji se povedati resnice, nima kompleksov in verjame vase.

V času raziskovanja sem si zastavljala tudi vprašanje, ali je priljubljenost v današnjem času povezana s socialnimi omrežji. Ugotovila sem, da po mnenju naših učencev manj kot sem predvidevala. Vsi priljubljeni učenci na naši šoli sicer uporabljajo socialna omrežja, a nič več kot ostali najstniki.

12. SKLEP

Zagotovo je povsem naravno, da si ljudje želimo biti v družbi dobro sprejeti. Tudi med mladimi ni nič drugače. Želimo imeti prijatelje, dobre odnose v razredu, biti slišani, upoštevani, zaželeni v družbi. A včasih so te preproste želje za posameznike težko dosegljive. Počutijo se odrinjene, ne najdejo pravih besed ali vzorcev obnašanja, da bi bili v družbi dobro sprejeti. Spet drugim pa uspe vzpostaviti dobre odnose, se vklopiti v katero koli družbo brez posebnega truda.

In katere so torej tiste lastnosti, ki posameznika naredijo drugačnega, bolj upoštevane v družbi? Kaj je torej recept za priljubljenost? Ugotovila sem, da enega samega recepta ni. Anketirani učenci so bili sicer precej enotni, da so priljubljene osebe prijazne, duhovite, samozavestne, imajo sposobnost hitrega navezovanja stikov, pogosto so tudi dobrega zunanjšega videza. Nekoliko manj enotni pa so bili učenci glede učnega uspeha, socialnega položaja, aktivnosti na družbenih omrežjih. Sama sem mnenja, da je poleg vsega navedenega, pomemben tudi značaj posameznika.

Mladim je pomembno, da so priljubljeni v razredu, da jih poznajo vsi učenci. Učenci 3. triade na naši šoli si želijo biti priljubljeni, ker mislijo, da jih bodo imeli drugi radi, da bodo s tem razširili krog prijateljev. Ampak potrebno se je vprašati, kaj pozitivnega prinese priljubljenost in ali je priljubljenost tudi pogoj za osebno zadovoljstvo. Moje mnenje je ne. To so povedali tudi nekateri priljubljeni učenci naše šole. Po njihovem mnenju ima priljubljenost tudi temnejšo stran, saj le-ta prinaša odgovornost sprejemanja pravih odločitev, velikokrat se priljubljeni ukvarjajo predvsem s tem, ne pa z znanjem, ves čas so v središču pozornosti, tudi takrat, ko ne želijo biti in ker so ostal ljubosumni, je priljubljeni pogosto tudi tarča obrekovanja. Menim, da si mladi ne bi smeli toliko prizadevati "biti in", temveč bi se morali predvsem družiti z vrstniki in tistimi, v katerih družbi se počutimo dobro, pa naj s(m)o priljubljeni ali ne. V šolskem okolju pa bi moralo biti dovolj priložnosti za razvijanje socialnih veščin, tako da bi tudi socialno manj spretni učenci le-te dovolj dobro razvili.

Z raziskovalno nalogo sem želela povedati, da biti priljubljen ni najpomembnejša stvar na svetu, da mladi preveč delamo na vtisu lažnega občutka sreče, razširjenega kroga prijateljev, fotografija resničnega življenja pa je lahko zelo drugačna.

Ljudje smo takšni in drugačni, prav različnost je tista, ki nas bogati. Tudi Pavček je zapisal: "Vsak človek je zase svet, čuden, svetel in lep kot zvezda na nebu."

13. LITERATURA IN VIRI

- Duhovitost. (6. 2. 2016) Pridobljeno 14. 1. 2019, iz <https://www.casnik.si/duhovitost/>
- Znanstveniki: osebe z dobrim smislom za humor imajo višji IQ (2. 1. 2018) Pridobljeno 14. 1. 2019, iz <https://www.dnevnik.si/1042795725>
- Dokazovanje. (1. 8. 2015) Pridobljeno 23. 1. 2019, iz <https://medium.com/@ebnernadja/dokazovanje-9a0f3bb852ef>
- Priljubljenost v razredu. (2015) Pridobljeno 23. 1. 2019, iz https://zpm-mb.si/wp-content/uploads/2015/05/O%C5%A0_Sociologija_Medosebni_odnosi_in_priljubljeno_st.pdf
- Samopodoba. (7. 4. 2018) Pridobljeno 23. 1. 2019, iz <https://sl.wikipedia.org/wiki/Samopodoba>
- Samospoštovanje, samozavest in samopodoba. (b. d.) Pridobljeno 23. 1. 2019, iz <https://www.mestomladih.si/studentski-podiplomski/clanki/samospostovanje-samozavest-in-samopodoba/>
- Samopodoba - ključ do polnega življenja (2017) Pridobljeno 23. 1. 2019, iz <http://www.brstpsihologija.si/samopodoba-kljuc-do-polnega-zivljenja/>
- Zakaj srečni in zadovoljni ljudje nikoli ne delijo svojih objav na družbenih omrežjih? (6. 4. 2017) Pridobljeno 23. 1. 2019, iz <https://www.cosmopolitan.si/aktualno/zakaj-srecni-in-zadovoljni-ljudje-nikoli-ne-delijo-svojih-fotografij-sportanja-na-druzbenih-omrezjih/>
- 6 značilnosti ljudi s slabo samopodobo. (12. 8. 2018) Pridobljeno 24. 1. 2019, iz <https://www.sensa.si/osebna-rast/znacilnost-ljudi-s-slabo-samopodobo/>
- Samospoštovanje. (15. 5. 2010) Pridobljeno 25. 1. 2019, iz <http://www.viva.si/Psihologija-in-odnosi/2030/Samospo%C5%A1tovanje>
- Kaj slovenski mladi počnejo na internetu? (23. 10. 2012) Pridobljeno 25. 1. 2019, iz <https://www.dnevnik.si/1042424838>
- Razširjenost družabnih omrežij aplikacij za sproščanje med mladostniki v Sloveniji. (26. 2. 2018) Pridobljeno 25. 1. 2019, iz <https://safe.si/novice/razsirjenost-druzabnih-omrezij-in-aplikacij-za-sporocanje-med-mladostniki-sloveniji>
- Dejavniki, ki se povezujejo s socialno sprejetostjo v različnih obdobjih šolanja. (16. 3. 2007) Pridobljeno 25. 1. 2019, iz http://psiholoska-obzorja.si/arhiv_clanki/2007_3/kosir.pdf
- Definicija humor. (b. d.) Pridobljeno 5. 2. 2019, iz http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=humor&hs=1
- Biotehniška področja šole za življenje. (b. d.) Pridobljeno 5. 2. 2019, iz http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/ss/Gradiva_ESS/Biotehniska_podrocja_ole_za_zivljenje_in_razvoj/BT_PODROCJA_79SPLOSNO_Uvod_Scek
- Košir Katja - Socialni odnosi v šoli. (2013) Pridobljeno 5. 2. 2019, iz http://www.ljudmila.org/subkulturni-azil/front/img/admin/file/frontier/Kosir_Katja_-_Socialni_odnosi_v_soli.pdf
- Cunk Tamara - Socialna sprejetost učencev z in brez dodatne strokovne pomoči v srednjem otroštvu (2016) Pridobljeno 25. 1. 2019, iz <https://dk.um.si/Dokument.php?id=106781>

- Košir Katja - Pregled preučevanja vrstniških odnosov pri šolskih otrocih in mladostnikih (2011) Pridobljeno 5. 2. 2019 iz http://www.anthropos.si/anthropos/2011/1_2/06_kosir.pdf
- PEKLAJ CIRILA, PEČJAK SONJA, 2015, PSIHOSOCIALNI ODNOSI V ŠOLI, LJUBLJANA, UNIVERZA V LJUBLJANI, FILOZOFSKA FAKULTETA
- KOŠIR KATJA, 2013, SOCIALNI ODNOSI V ŠOLI, MARIBOR, FRONTIER

14. VIRI SLIK

Slika 1: Lestvica priljubljenosti.

(https://www.google.com/search?q=popularity+in+school&hl=sl&authuser=0&rlz=1C1KAFB_enSI770SI770&source=lnms&tbn=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwjnud3dt4jgAhWwIrkGHWJEC9MQ_AUIDigB&biw=1920&bih=938#imgrc=J14rkNBAXdiAVM)

Slika 2: Prijateljstvo v razredu.

(https://www.google.com/search?hl=sl&authuser=0&rlz=1C1KAFB_enSI770SI770&biw=1920&bih=938&tbn=isch&sa=1&ei=kr5KXOv9OM3fwQK-2YmoDg&q=friendship+in+classroom&oq=friendship+in+class&gs_l=img.3.0.0i19.87154.177448..178664...1.0..1.97.1593.24.....1....1..gws-wiz-img.....35i39j0i67j0.myGVWbwp3o#imgrc=qd0GjuHKJGhr8M)

Slika 3: Nizka samopodoba.

(https://www.google.com/search?hl=sl&authuser=0&rlz=1C1KAFB_enSI770SI770&biw=1920&bih=938&tbn=isch&sa=1&ei=Jb5KXPmcD4TZwALR3qa4Dg&q=samopodoba&oq=samopodoba&gs_l=img.1.0.0j0i24i9.103809.106697..108245...0.0..0.69.658.10.....1....1..gws-wiz-img.....35i39j0i67j0i30j0i5i30.tLskBw0dnx8#imgrc=jeC-kSiz0W3LrM)

15. PRILOGE

1. ANKETNI VPRAŠALNIK

Sem učenka 8. razreda in pripravljam raziskovalno nalogo, v kateri preučujem priljubljenost učencev, starih od 12 do 15 let.

Vljudno vas prosim za sodelovanje, saj bi mi bili Vaši odgovori v veliko pomoč.

Anketni vprašalnik je anonimen, zato se ne podpisuj.

O TEBI (obkroži)

- Spol

Ž M

- Razred

7.r 8.r 9.r

1. Navedi sošolca in sošolko, za katera meniš, da sta med vrstniki najbolj priljubljena.

ime sošolca: _____

ime sošolke: _____

2. Zakaj sta po tvojem mnenju zgoraj omenjeni osebi priljubljeni? (Številke pomenijo: 1 - se povsem strinjam, 2 - se delno strinjam, 3 - se niti ne strinjam niti strinjam, 4 - se delno ne strinjam, 5 - se sploh ne strinjam).

	sošolec					sošolka				
Zaradi socialnega položaja.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Zaradi učnega uspeha.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ker je prijazen/a.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ker hitro navezuje stike.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ker se ukvarja s športom in pripada določeni skupini.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ker je humoren/a.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ker počenja neumnosti.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ker je samozavesten/a.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

drugo:

3. Kakšen odnos imaš z večino vrstnikov v oddelku?

- a) Pozitiven
- b) Negativen

4. Kaj meniš, kakšni so vrstniki, s katerimi imaš pozitiven odnos? (Obkroži DA, če se strinjaš s trditvijo ali NE, če se s trditvijo ne strinjaš.)

So iskreni.	DA	NE
So hvaležni.	DA	NE
So prijazni.	DA	NE
So vljudni.	DA	NE
Velikokrat mi posodijo, kar potrebujem.	DA	NE
Imajo odličen uspeh.	DA	NE
So lepo oblečeni, njihova oblačila so ti všeč.	DA	NE
Z menoj želijo sodelovati.	DA	NE
V težavah mi stojijo ob strani.	DA	NE
So resnicoljubni, govorijo resnico.	DA	NE
Nikdar ne prepisujejo od mene ali drugih.	DA	NE
Upoštevajo pravila lepega vedenja (ne vpijejo, se ne izražajo žaljivo, ne preklinjajo ...)	DA	NE
Nikoli ne motijo pouka (ne zamujajo, ne klepetajo ...)	DA	NE

5. Si rad/a v družbi tistih, ki imajo smisel za humor?

DA NE

6. Meniš, da je smisel za humor pomemben?

DA NE

7. Kako gledaš na to, katera oseba je priljubljena med vrstniki? Katere lastnosti mora imeti poleg humorja?

8. Meniš, da je priljubljen/a učenec/ka uspešen/a tudi na učnem področju?

DA NE

9. Je pomembno, da je družina priljubljenega učenca premožna?

DA NE

10. Ali meniš, da sta samozavest in priljubljenost povezani? Kako se kaže samozavest pri določeni osebi?

2. ANKETNI VPRAŠALNIK

1. Tvoji vrstniki so te označili za priljubljenega. Zakaj meniš, da se radi družijo s tabo?

2. Opiši se. Kakšen si po značaju?

3. Ali se rad šališ?

DA NE

4. Meniš, da je humor (oz. to da se rad šališ) pomemben pri tem, da si v družbi bolje sprejet?

DA NE

5. Ali uporabljaš socialna omrežja? DA NE

Katera? _____

6. Ali veliko časa preživiš na socialnih omrežjih? DA NE

7. Koliko časa v povprečju na dan?

- a) Manj kot pol ure.
- b) 1 uro.
- c) 2 uri.
- d) Več kot dve uri.

8. Ali redno objavljaš svoje fotografije? DA NE

9. Ali na družbenih omrežjih redno pišeš drugim? DA NE

10. Za kakšne zapise predvsem gre?

- a) Zasebna dopisovanja
- b) Komentarji

c) Oboje

11. Kako ti gledaš na priljubljenost? Je mladim pomembno, da so priljubljeni? Zakaj?

12. Je biti priljubljen dobro? DA NE

13. Kaj meniš, da posameznik s priljubljenostjo pridobi?

14. Meniš, da biti priljubljen, prinaša tudi slabosti?

DA NE

Če si obkrožil da, zapiši katere.
